

MEDYK BIAŁOSTOCKI

MIESIĘCZNIK UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO W BIAŁYMSTOKU

Nr 01 (139)

STYCZEŃ 2016

AKTUALNOŚCI

Absolwenta misja (nie)możliwa

s. 13-15

Kronika umb

s. 22-31

WYDARZENIE MIESIĄCA

Wybory rektora

s. 4-6

2015 to był dobry rok

W sferze infrastrukturalnej też sporo się działo. Modernizacja szpitala USK postępuje, do nowej jego części wprowadziły się już kliniki i SOR. Rozpoczął już działanie PET/MRI, czyli bardzo nowoczesna hybryda wykorzystywana m.in. do diagnostyki nowotworowej. Do użytku oddano też laboratorium bioinformatyczne, pierwsze w tej części Europy miejsce, w którym medycyna będzie wspierana przez nauki matematyczne i informatyczne.

Miniony rok stał pod znakiem obchodów 65-lecia uczelni. Główne uroczystości odbyły się w październiku i połączono je z Centralną Inauguracją Roku Akademickiego Uczelni Medycznych.

Ostatnim akordem 2015 r. było przyznanie tytułu doktora honoris causa prof. Jerzemu Sarosiękowi. To nasz absolwent, naukowiec światowej klasy, który otarł się o Nagrodę Nobla.

Spis treści

- 4-6 | WOJCIECH WIĘCKO
Wybory rektora
- 6-7 | BDC
Poznaj swój genom
- 6-8 | TOMASZ DAWIDZIUK
Jak wieść życie w zdrowiu i dobrobycie
- 8-9 | TOMASZ DAWIDZIUK
Albert Sabin z Białegostoku
- 10 | **Zmiany w szpitalu dziecięcym**
- 10-11 | **W skrócie**
- 11 | **Szansa na granty naukowe**
- 12 | **Święto transplantacji bez święta**
- 13-15 | KATARZYNA MALINOWSKA-OLCZYK,
WOJCIECH WIĘCKO
Absolwenta misja (nie)możliwa
- 15-16 | WOJCIECH WIĘCKO
Najlepiej chodzi się po nieznanym
- 17-18 | ADAM CZESŁAW DOBRÓŃSKI
Inteligentnie bez tytułu
- 18 | PROF. DR HAB. MAREK ROGOWSKI,
LEK. ALEKSANDRA GÓRALCZYK
**75 rocznica tragicznej śmierci
dr Jan Mariana Rogowskiego**
- 19-21 | WOJCIECH WIĘCKO
**Wspomnienie
Jakub Chlebowski**
- 22-31 | **Kronika UMB
2015**

SKŁAD REDAKCJI:

Redaktor naczelny: Lech Chyczewski
Zastępca redaktora naczelnego: Krzysztof Worowski
Sekretarz redakcji: Katarzyna Malinowska-Olczyk
Redakcja: Tomasz Dawidziuk, Magdalena Grassmann, Adam Hermanowicz, Wojciech Więcko, Marcin Moniuszko,
współpracownicy: Alina Midro, Jan Pietruski, Wojciech Sobaniec, Anna Worowska
Korekta: Ewa Krzemińska
Skład i druk: AlterStudio
Projekt strony internetowej: Monika Fiedorowicz
Projekt okładki: AlterStudio

ADRES REDAKCJI:

Biblioteka Główna Uniwersytetu Medycznego
 15-089 Białystok, ul. Kilińskiego 1
 tel. (085)748 54 85, email: medyk@umb.edu.pl
 www.medyk.umb.edu.pl

/ MEDYK BIAŁOSTOCKI / MEDYK BIAŁOSTOCKI

Od Redaktora

„Język Boga. Kod życia - nauka potwierdza wiarę” (wyd. Świat Książki) - to tytuł książki, która kilka lat temu zrobiła na mnie duże wrażenie. Chyba nie tylko na mnie, bo pożyczylem ją kilku zaprzyjaźnionym osobom. Zapomniałem komu i - chociaż minęło już 5 lat z okładem - do tej pory książka do mnie nie wróciła. To dodatkowo przemawia za jej atrakcyjnością. Autorem jest Francis Sellers Collins - amerykański biolog, filozof i lekarz, a przede wszystkim genetyk molekularny znany z przełomowych odkryć w tej ostatniej dziedzinie. Kierował projektem poznania ludzkiego genomu. Powołał BioLogos Foundation, zajmując się relacją pomiędzy nauką a religią. Początkowo był ateistą, potem agnostykiem, po czym nawrócił się na chrześcijaństwo. Od 2009 roku zaczął sprawować funkcję dyrektora National Institute of Health. Papież Benedykt XVI powołał go do Papieskiej Akademii Nauk. Dokument o zakończeniu sekwencjonowania 99 proc. genomu ludzkiego opublikowano w 2003 roku. Z treści książki wyraźnie wynika, że u podstaw duchowych przemian Autora legły prace nad rozszyfrowaniem ludzkiego genomu. Mapa genomu człowieka może skłonić niejednego badacza do głębokich refleksji. Wszak buńczucznie głoszony przez niektórych triumf nauki nad naturą w świetle niezwykłych mechanizmów, jakie kryje w sobie genom, skłania do głębokiej pokory. Trudno sobie wyobrazić, żeby tak skomplikowany, w dalszym ciągu w większości okryty tajemnicą, „alfabet pisma Pana Boga” - bo takie porównanie nasuwa się w odniesieniu do genomu ludzkiego, wytworzył się sam, na drodze ewolucji. Wiadomości zakodowane w strukturach DNA, to nie przepis na powstanie organizmu żywego. Bardziej trafnym, choć w dużym przybliżeniu, byłoby porównanie DNA i mechanizmów, jakie tam zachodzą, do niezwykle złożonego programu komputerowego zainstalowanego do jakiegoś mini-, super minikomputera, jakim jest cała żywa komórka. Niewidoczna gołym okiem, wielkości zaledwie kilku-, kilkunastomikronowej, jest jednocześnie zdumiewającą „fabryką”, w której zachodzą niezwykle skomplikowane procesy. Twardym dyskiem w tym minikomputerze byłaby submikroskopowa, zwinięta w kłębek podwójna nić DNA. Gdybyśmy ją rozwinęli, miałyby długość około 1,5 m. Niewyobrażalna dla ludzkiego umysłu miniaturyzacja. Nieosiągalna żadnymi technikami wypracowanymi przez człowieka.

Wreszcie pora, żeby wyjaśnić naszym Czytelnikom, skąd się wzięły moje nieudolne dywagacje na temat projektu poznania ludzkiego genomu. Zagadka łatwa do rozszyfrowania, bowiem odpowiedź znajduje się na następnych stronach bieżącego numeru „Medyka”. Powiem tylko, że ja - podobnie jak 30. innych obywateli naszego regionu - wzięłem udział w pierwszej transzy badań genomu mieszkańców Podlasia prowadzonych pod kierunkiem prof. Adama Krętowskiego. Otrzymałem na kilku stronach druku komputerowego dokładną interpretację wyników mapowania mojego genomu. Między innymi dowiedziałem się o moich skłonnościach do nowotworów przewodu pokarmowego i prostaty, a także chorób tarczycy. Biorąc pod uwagę historię chorób w mojej rodzinie, mogę powiedzieć, że ta interpretacja ma stu procentowe pokrycie w faktach.

Skoro jestem jeszcze przy głosie, to pozwolę sobie na odrobinę prywaty. Apeluję do szanownego Czytelnika/Czytelniczki pożyczonej ode mnie książki o jej zwrot. Przrzekam, jeśli spełniła swoją edukacyjną rolę, nie będę miał pretensji o jej przetrzymanie.

Wojciech Więcko

Kadencja rektora UMB trwa cztery lata. Urząd można piastować tylko dwie kadencje, fot. Wojciech Więcko

Wybory rektora

Najważniejsze wydarzenie tego roku na UMB: wybory rektorskie. **Już wiadomo, że wybrany będzie nowy rektor**, ponieważ obecny prof. Jacek Nikliński kończy swoją drugą i ostatnią kadencję. Zmian kadrowych jednak będzie więcej.

Wojciech Więcko: Jak się wybiera rektora na UMB? Czy odbywa się to w taki sposób, do jakiego przywykliśmy podczas głosowania na radnych, czy prezydenta?

Prof. Janusz Dzieciół

Prof. Janusz Dzieciół, przewodniczący uczelnianej komisji wyborczej: - Nie, na naszej uczelni jest forma pośrednia. Najpierw w każdej grupie zawodowej na uczelni wybiera się przedstawicieli, których nazywamy elektorami. Łącznie jest ich stu, a swoją funkcję będą piastować

w kadencji 2016-2020. Dopiero oni wybiorą później rektora. To jest wybór większościowy. Wygrywa kandydat, który uzyska bezwzględną większość głosów elektorów, czyli 50 proc. plus jeden procent. To trochę jak wybory prezydenta USA. Tam też najpierw wybiera się elektorów, a dopiero ci wybierają prezydenta.

Dla mnie wybory na uczelni to takie nasze święto i manifestacja przynależności do społeczności akademickiej. Wszak to w czystej postaci uczelniana demokracja. Dlatego zachęcam wszystkich do udziału w wyborach.

Kto może być rektorem?

- Każdy samodzielny pracownik naszej uczelni, czyli doktor habilitowany lub profesor, który jest zatrudniony w pełnym wymiarze godzin w UMB, a uczelnia jest jego podstawowym miejscem pracy.

Czyli nie grozi nam kandydat z tzw. teczki, czy osoba kompletnie spoza uczelni?

- To nie może być osoba spoza uczelni. W historii UMB, odkąd wybieramy rektora, nigdy nie było nawet próby zgłoszenia kandydata spoza uczelnianego środowiska.

W uczelni zdecydowanie przeważają panie, a kobiety rektora jeszcze nie było...

- To fakt. Z tego co pamiętam, to nawet nigdy nie zgłoszono kobiety na to stanowisko. Raz tylko jedna kobieta pełniła funkcję prorektora. Za czasów rektora prof. Andrzeja Kalicińskiego (lata 1990-1993), prof. Elżbieta Hassmann-Poznańska była prorektorem ds. studenckich. A za kolejnego rektora prof. Jana Górskiego (1993-1996) pełniła funkcję prorektora ds. klinicznych.

Będziemy wybierać tylko elektorów, którzy wybiorą rektora?

- Elektorzy wybiorą całe władze uczelni. Rektor jest niejako głównym wyborem, ale przecież wybierani będą prorektorzy, dziekani, prodekanowie. Równocześnie odbędą

się też wybory do Senatu uczelni oraz wybierzemy przedstawicieli niesamodzielnych pracowników naukowych, studentów i doktorantów oraz pracowników administracyjnych do rad wydziałów. To bardzo ważne wybory.

Kto może zostać elektorem?

- Elektorem może być przedstawiciel danej grupy zawodowej. Poszczególne grupy to studenci i doktoranci, nauczyciele akademicy samodzielni (osoby z tytułami profesorskimi i habilitacjami), nauczyciele pozostali oraz pracownicy administracyjni. W każdej z tych grup wybory odbywają się z podziałem na poszczególne wydziały (pracownicy administracyjni głosują swoimi wydziałami tylko w przypadku rad wydziałów).

Kandydat na elektora zgłasza się sam lub jest zgłaszany, za swoją zgodą, do komisji wyborczej ze swojej grupy. Po przyjęciu zgłoszeń, każda komisja tworzy listę zgłoszonych kandydatów, która jest publicznie wywieszana 9 lutego. Potem 22 lutego odbywają się wybory elektorów. Zasada jest taka sama jak przy wyborach rektora, kandydat musi uzyskać minimum 50 proc. ważnych głosów.

Dla mnie wybory na uczelni to takie nasze święto i manifestacja przynależności do społeczności akademickiej. Wszak to w czystej postaci uczelniana demokracja.

Każda z grup wybiera taką samą liczbę elektorów?

- Nie. Są zachowane proporcje w zależności od ilości zatrudnionych osób w danej grupie. 55 elektorów wybierają samodzielni pracownicy akademicy. Jak wcześniej mówiłem, każdy wydział ma oddzielną komisję wyborczą. Na Wydziale Lekarskim będzie można wybrać 35 elektorów, na Wydziale

Farmaceutycznym - 11; na Wydziale Nauk o Zdrowiu - 9.

20 elektorów spośród siebie wybiorą pozostali nauczyciele akademicy (Wydziały: Lekarski - 12; Farmaceutyczny - 3; WNoZ - 5). 20 elektorów wybiorą studenci i doktoranci (z Wydz. Lekarskiego - 7, z Farmaceutycznego - 4; z WNoZ - 6, doktoranci - 3). 5 elektorów spośród siebie wybiorą pracownicy administracji uczelni.

Pan powiedział, że elektorzy pełnią kadencję czteroletnią. Czy oni po wyborach faktycznie mają jeszcze jakieś zajęcia?

- Kolegium elektorów najwięcej pracy ma w okresie wyborów i w zasadzie na początku kwietnia, kiedy wybierze się prodekanów, nie ma już więcej zadań dla nich. Nie zdarzyło się - odkąd pracuję 15 lat w różnych uczelnianych komisjach wyborczych - by kolegium elektorów musiało przeprowadzić wybory uzupełniające w trakcie kadencji.

Jak będą odbywały się same wybory elektorów?

- Przedstawiciel danej grupy zawodowej udaje się do swojej komisji wyborczej i tam głosuje. Na przykładzie nauczyciela akademickiego Wydziału Lekarskiego podam, że będzie on głosował na pięciu listach. Pierwsza i druga lista będzie zawierać kandydatów na elektorów samodzielnych pracowników wydziału oraz niesamodzielnych pracowników, trzecia i czwarta lista to będą kandydaci do Senatu uczelni - samodzielni pracownicy oraz niesamodzielni; piąta lista - z kandydatami spośród pracowników niesamodzielnych do rady wydziału.

Każda karta do głosowania będzie miała inny kolor. To upraszcza pracę komisji skrutacyjnej, która potem liczy głosy.

Jak jest z frekwencją na uczelnianych wyborach? W zwykłych wyborach waha się ona na poziomie 40-45 proc.

- Różnie, przeważnie oscyluje wokół 50 procent. Choć faktem jest, że za pierwszym razem jeszcze nie udało się nam wybrać pełnych składów ciał

Kalendarium wyborcze

5 lutego i 8 lutego
- zgłoszenia kandydatów na elektorów

Wyborów elektorów

1 tura - 22 lutego (wybory uzupełniające: 24 lutego, 25 lutego)

26 lutego - zgłoszenia kandydatów na rektora

4 marca - wybory rektora

18 marca - wybory prorektorów i dziekanów

8 kwietnia - wybory prodekanów

kolegialnych. Potrzebne były drugie tury wyborów. Raz, że jest duża rozbieżność w głosach, dwa - frekwencja też mogłaby być wyższa.

Z Pana doświadczenia, w jakiej atmosferze przebiegają uczelniane wybory? Są emocje znane z politycznych kampanii, czy jest raczej spokojnie?

- Emocje niewątpliwie są. I to z różnych powodów. Nie ma ciszy wyborczej. Jednak od momentu zgłoszenia kandydata na elektora czy na rektora do samych wyborów jest tylko kilka dni. Nie dziwi więc, że kandydaci się denerwują. Pracownicy komisji wyborczych, w określonych dniach są bardzo mocno obciążeni pracą i też mogą być zdenerwowani. Mają napięty kalendarz wyborczy, a przecież im zależy, żeby wszystko odbyło się sprawnie.

Wybory to całkiem spore przedsięwzięcie. W samych komisjach wyborczych pracuje ok. 30 osób, a są jeszcze osoby, które nas wspierają.

Staraliśmy się tak wszystko przygotować, żeby być jak najbardziej elastycznym. Nawet zgłoszenia o chęci kandydowania nie trzeba przynosić osobiście.

Chcę być elektorem, co muszę zrobić?

- Można się samemu zgłosić, może ktoś nas zgłosić, ale musimy się na

to zgodzić. Nie trzeba dołączać podpisów podparcia. Główny punkt organizacyjny wyborów znajduje się w biurze rektora, tam swoją siedzibę ma komisja wyborcza. Jednak w niewralgicznych dniach urzędować będziemy w sali posiedzeń Senatu Uczelni. Regulaminy, wzory pism i zgłoszeń są na stronie internetowej uczelni, w zakładce z wyborami (www.umb.edu.pl/wybory-kadencja-2016-2020). Do tego wszystkie informacje będą umieszczane na tablicach ogłoszeniowych w holu Pałacu Branickich. Studenci będą swoje informacje umieszczać w holu akademika DS1, ponieważ tak zdecydowali.

Wiadomo, że musi się zmienić rektor, bo to już druga i ostatnia kadencja prof. Jacka Niklińskiego. Czy można spodziewać się innych zmian personalnych?

- Na pewno musi się zmienić prorektor ds. nauki prof. Adam Krętowski i prorektor ds. klinicznych prof. Zenon Mariak. Obaj są na swoich stanowiskach po dwie kadencje. Zmieni się na pewno dziekan Wydziału Farmaceutycznego, ponieważ prof. Elżbieta Skrzydlewska też jest już drugą kadencją na tym stanowisku. Pozostali dziekani - o ile chcą pełnić nadal swoje funkcje - też muszą się zgłosić do wyborów i uzyskać stosowne poparcie.

Kandydatów na prorektorów zgłasza rektor - elekt. Oni muszą uzyskać akceptację elektorów. Podobnie swoich prodziekanów zgłaszają dziekani - elekti i też ci muszą uzyskać większość elektorów głosów.

Przy wyborach prorektora czy prodziekana ds. studenckich bardzo ważny jest głos żaków. Jeżeli elektorzy studenccy nie poprą takiego kandydata co najmniej połową swoich głosów, ten nie może kandydować. Samo poparcie reszty elektorów w tym przypadku to za mało. Hipotetycznie - gdyby studenci chcieli, mogą postawić skuteczne veto. Jednak takiej sytuacji na naszej uczelni jeszcze nie było. ■

ROZMAWIAŁ:
WOJCIECH WIĘCKO

Poznaj swój genom

Pierwsze w tej części Europy laboratorium, które na szeroką skalę będzie się zajmować badaniem ludzkiego genomu, chce utworzyć Uniwersytet Medyczny w Białymstoku. Uczelnia szuka partnera komercyjnego.

Całość przedsięwzięcia to ok. 100 mln zł. Połowę tej kwoty UMB ma zagwarantowane w ramach „Kontraktu terytorialnego woj. podlaskiego z rządem lata 2015-2023” oraz z dofinansowania UE z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020. Jednak druga połowa środków musi pochodzić od zewnętrznego partnera.

W połowie stycznia w najbardziej reprezentacyjnej sali Pałacu Branickich Auli Magna odbyło się sympozjum „Poznaj swój genom”. Dzięki niemu uczelnia chciała przybliżyć za-

gadnienia związane z genomiką szerszemu gronu odbiorców. Uczestniczyli w nim naukowcy m.in. z USA, Szkocji, Belgii, ale też przedstawiciele światowych firm biotechnologicznych.

- Wykorzystanie sekwencjonowania genomu ludzkiego do diagnostyki medycznej to jest coś, co jest teraz najbardziej innowacyjne w medycynie. Znając profil genetyczny guza nowotworowego możemy dobrać właściwe leczenie. Mówimy wtedy o medycynie precyzyjnej, medycynie spersonalizowanej, która daje nam szansę właściwego doboru leczenia - powiedział

Jak wieść życie w zdrowiu i dobrobycie

Podczas swojej wizyty w Białymstoku profesor Tim Aitman z Instytutu Genetyki i Medycyny Molekularnej Uniwersytetu w Edynburgu odpowiedział na kilka naszych pytań dotyczących badań nad genomem oraz wagi tworzenia referencyjnych baz informacji genetycznej w zrozumieniu przyczyn powszechnie znanych chorób.

Tomasz Dawidziuk: Dlaczego tak ważne jest wykonywanie możliwie jak największej liczby badań genomowych [analizy komputerowej całej informacji genetycznej

Prof. Jacek Nikliński otwiera konferencję naukową dotyczącą ludzkiego genomu, fot. Wojciech Więcko

podczas spotkania z dziennikarzami prof. Adam Krętowski, prorektor ds. nauki UMB.

Badania nad ludzkim genomem to także szansa na lepsze poznanie predyspozycji osobniczych do różnych chorób. Dzięki temu już zawczasu pacjenci mogliby podejmować działania profilaktyczne, ewentualnie mogliby wcześniej wykonywać dodatkowe badania.

- Wiemy, że jeden lek nie pomaga wszystkim. Są osoby, u których leczenie jest bardzo skuteczne i są osoby, u których to samo leczenie jest słabo

albo w ogóle nieskuteczne. Otwiera to naprawdę olbrzymią przestrzeń do lepszego leczenia w przyszłości, odnalezienia terapii, zmian stylu życia, które wydłużą nasze życie - dodał prof. Krętowski.

Genom ludzki przebadano po raz pierwszy 15 lat temu i kosztowało to wtedy ok. 3 mld dolarów. Obecnie, w najlepszych ośrodkach na świecie, takie badanie kosztuje już poniżej 3 tys. dolarów, a cena ta wciąż spada. W UMB też się bada genom człowieka. Co więcej, rozpoczęto już takie badania i pilotażowo przebadano 30 osób

(wśród nich są znani aktorzy, sportowcy, ale też naukowcy z regionu). Plan zakłada przebadanie ok. 10 tys. osób. Jednak kluczem do jego realizacji są koszty. Jak się szacuje, w specjalistycznym laboratorium wyniosłyby ok. tysiąca dolarów.

Gdyby uczelni udało się zdobyć partnera do budowy laboratorium, to powstałoby w mniej niż dwa lata. Wtedy Białystok mógłby realizować badania dla całej Europy Środkowo-Wschodniej. ■

BDC

zawartej w komórkach człowieka - przyp. red.] dla ludzi z różnych miejsc świata?

Prof. Timothy Aitman, Instytut Genetyki i Medycyny Molekularnej Uniwersytetu w Edynburgu: - Istnieje potrzeba zrozumienia zależności pomiędzy genotypem [informacją zawartą w DNA - red.] a fenotypem [zespołem cech morfotycznych i antropometrycznych człowieka, to znaczy jak wyglądamy, jak funkcjonujemy i na co chorujemy -red.]. I tak konkretna osoba z danej populacji będzie relatywnie bliżej spokrewniona z innymi przedstawicielami tej samej populacji niż z kimś, kto należy do innej. Jeżeli chcemy zrozumieć, jaki wpływ na genom ma przynależność do danej populacji [np. Europejczyków, których dzielimy na mniejsze populacje, np. Brytyjczyków - przyp. red.], najlepszym rozwiązaniem jest

zebranie danych referencyjnych. Coś jak odnośnik, biblioteka. Baza danych zawierająca sekwencje genomów dla danej populacji, z którą praktycznie każdy mógłby porównać swój własny genom. Oczywiście jest, że każda populacja ma inne podłoże genetyczne, oddzielne dziedzictwo. W związku z tym nie do końca można się porównywać genetycznie z przedstawicielami odległych populacji. Interpretacja tak uzyskanego wyniku byłaby znacznie trudniejsza i mniej dokładna.

Ale przecież wszyscy mamy tych samych przodków, prawda?

- To poniekąd prawda, na przykład wszystkie populacje europejskie mają wspólnych przodków. I, jak się okazało po przebadaniu około stu tysięcy genomów należących do przedstawicieli populacji Wielkiej Brytanii, podobieństwo jest bliskie. Jednak ludzie

przynależący do innych populacji, na przykład Polacy, są znacznie mniej genetycznie podobni do Brytyjczyków. Stąd porównanie wyników analizy genomowej przedstawicieli tych dwóch populacji daje wynik trudny do zinterpretowania. Inaczej mówiąc dane genetyczne zgromadzone w populacji brytyjskiej nie będą referencyjne dla danych z Polski.

Niektórzy twierdzą, że to tylko 0,1 proc. informacji genetycznej stanowi różnicę między dwoma losowo wybranymi osobami. Czy to ten niewielki fragment genomu sprawia, że tak bardzo się od siebie różnimy?

- Nie do końca. 0,1 proc. informacji genetycznej to różnica pomiędzy dwoma osobami z tej samej populacji. Jeżeli porównamy ze sobą genomy dwóch osób z różnych populacji, jak

ja i ty, a następnie porównamy nasze wyniki z genomem referencyjnym dla populacji kaukaskiej, wyjdą nam jakieś trzy miliony różnic w sekwencji genetycznej.

Trzy miliony różnic w trzydziestu tysiącach genów, które obaj posiadamy w naszych żywych komórkach?

- Nie tylko w obszarach kodujących (to te części genomu, które zawierają instrukcje do budowy białek, z których składają się nasze ciała), lecz również w tzw. regionach niekodujących. Są to fragmenty kodu DNA znajdujące się pomiędzy genami, odpowiedzialne za regulację ich ekspresji [czyli budowania białek na matrycy genu - przyp. red.].

Rozumiem, że te „niekodujące” fragmenty są również odpowiedzialne za funkcjonowanie komórek?

- Istnieje grupa chorób genetycznych, które są uwarunkowane różnicami w strukturze pojedynczych genów. Tak jak mukowiscydoza. Choroba występuje, kiedy błędne fragmenty kodu pojawiają się w obu kopiach genu, pochodzących od matki i ojca. Jest jasne, że ktoś, kto cierpi na mukowiscydozę, posiada mutację w genie, czyli w fragmencie DNA odpowiedzialnym za kodowanie białka. Taka sama jest przyczyna większości tzw. jednogennych chorób rzadkich. Na drugim końcu takiego rozumowania znajdują się znacznie częściej występujące choroby, takie jak np. choroby układu sercowo-naczyniowego, które określamy jako choroby „powszechne i złożone”. To oznacza, że istnieje wiele fragmentów DNA w genomie odpowiedzialnych za predyspozycje człowieka do zapadania na te choroby. Wydaje się, że najważniejsze w patogenezie tych powszechnych i złożonych chorób są niekodujące, inaczej regulatorowe fragmenty genomu. Również wzajemne oddziaływania pomiędzy tymi odcinkami genomu a środowiskiem są bardzo istotne.

To wszystko brzmi jak niewyobrażalna ilość informacji.

- Masz rację. Dlatego na równi z sekwencjonowaniem całych genomów,

które możemy obecnie wykonywać rutynowo, bardzo ważna jest komputerowa analiza uzyskanych wyników. To właśnie biolodzy komputerowi albo bioinformatycy będą kluczowymi osobami w procesie analizy danych. I będą nam potrzebne potężne komputery, żeby ich praca była możliwa!

To znaczy, że możemy porównać genom do programu komputerowego?

Genom jest raczej jak zestaw instrukcji o tym, jak komórki mają funkcjonować. Jak instrukcja obsługi.

Więc jest tak, że genom zawiera informacje nie tylko o tym, z czego komórka się składa, ale również jak ma funkcjonować. Jak takie małe techniczne urządzenie?

- Komórka jest jak mała maszyna. Jeżeli coś idzie nie tak, a to się zdarza od czasu do czasu, w maszynie pojawia się usterka, która zaburza jej pracę. Sytuacja taka jest znacznie łatwiejsza, kiedy mówimy np. o pojeździe mechanicznym. W przypadku usterki można wyjąć zepsutą część i zastąpić ją nową. W przypadku usterek w genomie sprawa nie jest już tak łatwa. Nawet jeśli posługujemy się jakimś rodzajem terapii genetycznej, rzecz w tym, że trzeba najpierw zrozumieć, która część genomu zawodzi w przypadku konkretnej choroby. Musimy zebrać informacje o tym, które literki w tej instrukcji obsługi trzeba zamienić, żeby wyprostować jej treść. Taki odnośnik, który powie nam, co poprawić, kiedy pojawi się usterka. ■

ROZMAWIĄŁ

TOMASZ DAWIDZIUK

Kiedy opuszczał rodzinny Białystok miał zaledwie 15 lat. Był rok 1921. Czy i jak zapamiętał rodzinne miasto, które wówczas należało do zaboru rosyjskiego - raczej się już nie dowiemy. W połowie stycznia Muzeum Historii Medycyny i Farmacji UMB odwiedzili jego krewni, a konkretnie stryjeczny wnuk, John Sabin z rodziną. To nie był przypadek. Córka Sabinów postanowiła przyjechać na półroczny staż do SGH w Warszawie. A jej rodzice, przy okazji bycia w Polsce, chcieli zobaczyć miasto, z którego wywodzą się ich korzenie.

Widziałem brata mojego dziadka tylko raz i to mniej więcej przez godzinę. On już był wtedy bardzo znany. Cały czas podróżował po świecie, miał naprawdę mało okazji do widywania dalszej rodziny. Miałem wtedy dziesięć lat - wspomina John Sabin.

Dentysta

Białystok w 1921 roku nie należał do najspokojniejszych miejsc. Rodzina Sapersteinów z trudem wiązała koniec z końcem. Emigracja do USA miała być szansą na lepsze życie.

Albert Saperstein angielskiego nauczył się na tyle szybko i dobrze, że mógł kontynuować naukę w amerykańskiej szkole. Za namową wujka, dentysty, rozpoczął studia w College of Dentistry Uniwersytetu Nowojorskiego. Szybko jednak zrozumiał, że jego życiową pasją nie jest stomatologia. W 1930 roku otrzymał amerykańskie obywatelstwo i przyjął nazwisko Sabin, a w 1931 uzyskał dyplom ukończenia studiów medycznych i rozpoczął staż w Szpitalu Bellevue w Nowym Jorku.

W rodzinie mówiono, że do zmiany naszego nazwiska przyczyniło się zainteresowanie dziadka nauką. Florence Sabin była znanym naukowcem, pierwszą kobietą profesorem w Johns Hopkins School of Medicine. Możliwe, że dziadek miał rację i że znane nazwisko ułatwiło to i owo w osiągnięciu sukcesu - żartował Sabin.

Albert Sabin zdobył ogromną wiedzę w dziedzinie epidemiologii i wakcynologii. W czasie epidemii choroby Heinego-Medina rozpoczął badania nad przenoszeniem wywołującego

Albert Sabin z Białegostoku

Kiedy rodzina Sapersteinów opuszczała Białystok, nikt się nie spodziewał, że **ich syn będzie kiedyś naukowcem znanym na całym świecie** - Albert Sabin odkrywca szczepionki na polio.

ją wirusa. Rozpoczął je w Rockefeller Institute of Medical Research w 1933 i kontynuował aż do przeprowadzki na Uniwersytet w Cincinnati w 1939 roku. Kiedy w 1941 roku USA włączyły się do wojny, Sabin był o krok od przełomu. Jakiś czas później wynalazł doustną szczepionkę przeciwko wirusowi polio, która do dziś nie została zastąpiona niczym nowszym!

Wirus polio

Wywoływane przez wirusa polio zapalenie przednich rogów rdzenia kręgowego, znane jako poliomyelitis lub choroba Heinego-Medina, prowadzi do porażenia wiotkiego ze względu na zahamowanie stymulującego wpływu acetylocholinu - czynnika przekazującego impulsy nerwowe do mięśni. Wirus, należący do najmniejszych z rodziny *picornaviridae*, początkowo namnaża się w nabłonku jelita, dokąd pierwotnie się dostaje. Jako że jest to wirus typu RNA, w jego kapsydzie (czyli cząsteczce wirusa; nie można użyć słowa komórka, bo wirusy tak

Spotkanie w muzeum UMB. Od lewej Kathy, Brook i John Sabin, krewni Alberta Sabina, obok dr Magdalena Grassmann, kierownik muzeum UMB, fot. Muzeum Historii Medycyny i Farmacji UMB

naprawdę nie wyczerpują definicji istoty żywej - są niejako na krawędzi tego pojęcia) znajduje się nić kwasu rybonukleinowego, stanowiąca gotową matrycę do produkcji białek wirusa. W tym białka osłonki (kapsydu) oraz białka odpowiedzialne za kopowanie informacji genetycznej wirusa i składanie nowych wirusów w całość.

Komórki gospodarza są wykorzystywane do namnażania wirusa, a kiedy ich wewnętrzna pojemność się kończy, komórki pękają uwalniając do organizmu olbrzymie ilości nowych wirionów. Z przewodu pokarmowego wirus dostaje się do struktury nerwowej rdzenia kręgowego, gdzie wybiórczo wnika do neuronów ruchowych (motoneuronów) rogów przednich, które odpowiadają za kontrolę ruchów mięśni np. kończyn dolnych. Neurony są niszczone wraz z namnażaniem się wirusa, porażone w ten sposób mięśnie z czasem zani-

kają, a samo porażenie ma charakter asymetryczny. To najbardziej typowy obraz choroby.

I właśnie dokładne przebadanie drogi przenoszenia doprowadziło Sabina do wynalezienia szczepionki. Szczepienie dziecka polega na dostarczeniu do organizmu inaktywowanych wirusów (przeważnie trzech różnych szczepów) poprzez podanie doustne, dzięki czemu organizm nabywa odporność bez przechodzenia choroby. Po zastosowaniu szczepień na szeroką skalę wirus polio został uznany przez WHO za całkowicie eradyczny w Europie. Niestety, choroba Heinego-Medina wciąż występuje w Nigerii, Pakistanie i Afganistanie, a pojedyncze przypadki zdarzają się w Syrii, Kamerunie i na Ukrainie. ■

TOMASZ DAWIDZIUK

Zmiany w szpitalu dziecięcym

Nowy system segregacji pacjentów na SOR, nowy system informatyczny w poradniach i nowa strona internetowa - w **Uniwersyteckim Dziecięcym Szpitalu Klinicznym** w nowym roku sporo zmian.

Triage, czyli wstępna segregacja medyczna pacjentów na SOR, w skrócie oznacza taki podział poszkodowanych pacjentów, aby ci najbardziej potrzebujący czekali najkrócej. Przeszkoleni ratownicy i pielęgniarki najpierw wstępnie oceniają stan pacjenta, a potem przypisują go do jednej z trzech grup: czerwona (natychmiastowa pomoc, zagrożenie życia, czas oczekiwania nie więcej niż 10 min.), żółta (pacjent z tej grupy będzie czekał na pomoc około 60 minut, to osoby wymagające rozszerzonej diagnostyki, chorzy z gorączką poniżej 38 stopni, czy z pojedynczymi złamaniami), zielona (czas oczekiwania

2-4 godz.). System ten funkcjonował na dziecięcym SOR już jakiś czas, jednak dopiero teraz sformalizowano wszelkie procedury.

Kolejną nowinką jest nowy system rejestracji pacjentów w szpitalnych poradniach (podobny do tego w szpitalu klinicznym). W założeniu usprawni proces rejestracji pacjentów w poradniach, ale jego uruchomienie nie obyło się bez komplikacji. Raz, że jako nowinka techniczna potrzeba było - zwłaszcza na początku - poświęcić mu więcej czasu przez obsługę, dwa - akurat w tym okresie nastąpiła zwiększona zachorowalność dzieci. Chorych było tak wielu, że szpital czasowo wstrzymał pla-

nowe przyjęcia maluchów na części oddziałów. W efekcie przez dwa pierwsze dni działania systemu, kolejki przed rejestracją były dość znaczne.

Bez kłopotu za to działa nowa strona internetowa szpitala (www.udsk.pl). W porównaniu do poprzedniej, nowa jest bardziej uporządkowana. Informacje podzielono na trzy główne bloki: dla pacjenta, informacje praktyczne oraz na temat współpracy z UDSK. Do tego informacje o klinikach, poradniach i zakładach plus sekcja z aktualnościami szpitalnymi. ■

BDC

Szansa na granty naukowe

Narodowe Centrum Nauki otworzyło nabór wniosków w ramach konkursów Etiuda 4, Fuga 5 i Symfonia 4. Termin składania wniosków upływa 15 marca 2016 r. **Łączny budżet konkursów wynosi 105 mln zł.**

Etiuda 4 jest konkursem skierowanym do osób, które rozpoczynają karierę naukową i nie posiadają jeszcze stopnia naukowego doktora, ale muszą mieć otwarty przewód doktorski (lub otworzyć go do 30 czerwca br.). Poza tym kandydat musi odbyć staż trwający od 3 do 6 miesięcy w wybranym przez siebie zagranicznym ośrodku naukowym (koszty podróży i pobytu pokrywane są ze środków programu). Laureaci mogą liczyć na stypendia w wysokości 3 tys. zł miesięcznie, wypłacane przez okres powstawania doktoratu.

Fuga 5 - to konkurs dla naukowców, którzy nie wcześniej niż 7 lat przed złożeniem wniosku uzyskali stopień doktora. Finansowane z niego mogą być staże krajowe (w województwie

poza miejscem nauki lub pracy), trwające 12-24 miesiące. Jednostka, do której trafi taki stażysta, otrzyma środki m.in. na jego zatrudnienie (9-11 tys. miesięcznie) i prowadzone przez niego badania naukowe (nawet 72 tys. zł na 12 miesięcy stażu).

Symfonia 4 - konkurs na międzydziedzinowe projekty badawcze realizowane przez naukowców, których badania wyróżniają odważnym przekraczaniem granic pomiędzy różnymi dziedzinami nauki, przyczyniając się do tworzenia nowych perspektyw w nauce. Zgłoszony wniosek musi przewidywać realizację projektu badawczego, który będzie obejmował przynajmniej dwa spośród trzech wymienionych obszarów badawczych: Nauki Humanistyczne,

Społeczne i o Sztuce; Nauki Ścisłe i Techniczne; Nauki o Życiu. Prace nad projektem badawczym mogą trwać 36, 48 lub 60 miesięcy.

Szczegółowe informacje na temat konkursów można uzyskać w Dziale Nauki UMB.

Do 1 czerwca można składać wnioski chcąc ubiegać się o Nagrodę im. Tomasza Jakuba Michalskiego. To wyróżnienie dla młodych naukowców, których badania i działalność naukowa przyczyniają się do zwalczania chorób nowotworowych. Nagrodą jest 15 tys. zł. Informacje na ten temat można uzyskać w Dziale Nauki UMB. ■

BDC

W skrócie

Wolontariusze WNoZ w akcji

1244,59 zł - tyle udało się zebrać podczas koncertu charytatywnego na rzecz podopiecznych Stowarzyszenia Przyjaciół Dzieci i Młodzieży „Odrobina radości” przy placówce opiekuńczo-wychowawczej im. Dr Ireny Białówny w Białymstoku.

Zebrani wysłuchali koncertu muzyki klasycznej, występowały dzieciaki z przedszkola, Dom Latających Tancerzy pokazał, jak się tańczy hip-hop. Dariusz Szada-Borzyszkowski świetnie sprawdził się w roli prowadzącego i licytatora. Całość koordynował zespół wolontariuszy z Wydziału Nauk o Zdrowiu.

Komitet PAN

Prof. Michał Myśliwiec otrzymał nominację do Komitetu Nauk Klinicznych Polskiej Akademii Nauk. To grono 29 uznanych w kraju naukowców, którzy mają za zadanie promowanie i rozwijanie nowych specjalności w medycynie. Komitet zajmuje się także opiniowaniem i wypowiedaniem się na tematy polityki naukowej państwa i kierunków jej rozwoju. Współpracuje z ministerstwami, ocenia programy badawcze, inicjuje badania naukowe.

Prof. Myśliwiec pełni funkcję jednego z czterech zastępców przewodniczącego komitetu, a także przewodniczącego zespołu ds. problemów wieku podeszłego.

LDEK na szczycie

Absolwentka UMB lek. dent. Magdalena Molska, zdała najlepiej w kraju

lekarsko-dentystyczny egzamin końcowy w 2015 roku.

Stosowny dyplom odebrała w połowie stycznia podczas posiedzenia Naczelnej Rady Lekarskiej. Gratulacje złożyli m.in. prezes NRL dr Maciej Hamankiewicz, wiceprezes NRL prof. Romuald Krajewski i dyrektor Centrum Egzaminów Medycznych w Łodzi prof. Mariusz Klencki.

Lekarski egzamin końcowy (LEK) najlepiej w kraju napisał lek. Marek Leszkiewicz z Warszawy.

Kolędy w szpitalu

Niezwykły koncert Chóru Politechniki Białostockiej odbył się w połowie stycznia w holu szpitala USK w Białymstoku. Organizatorem przedsięwzięcia był prawosławny kapelan szpitala o. Włodzimierz Misiejuk.

Przyczynkiem do koncertu był kończący się okres świąteczny. Chórzyści - wspierani przez swoje dzieci - zaśpiewali kolędy zarówno katolickie, jak i prawosławne.

To już drugi taki szpitalny koncert. Latem zeszłego roku, również na szpitalnym holu, wystąpił znany śpiewak operowy Aleksander Teliga. Swoją koncert zadedykował lekarzom, którzy z powodzeniem zoperowali jego żony.

Ostrzeżenie z biblioteki

W internecie coraz częściej pojawiają się czasopisma podszywające się pod renomowane czasopisma naukowe. Strony internetowe takich gazet wyglądają bardzo przekonująco, ich autorzy często podają autentyczne dane czasopisma, skład redakcji z nazwiskami wybitnych naukowców

z danej dziedziny, prawdziwe adresy pocztowe, numer ISSN, a także współczynnik IF. Wszystkie te dane są zwyczajnie kradzione. Proceder ma na celu wyłudzenie tekstów i opłat za publikacje.

Nagroda za wiersz

Jolanta Maria Dzienis (dziekanat Wydziału Lekarskiego) została laureatką konkursu literackiego „Srebro nie złoto”, zorganizowanego przez Redakcję „Senior Białystok” i Akademię Plus 50 oraz Książnicę Podlaską im. Łukasza Górnickiego. Jej wiersz „Srebro nie złoto”, za które otrzymała także wyróżnienie specjalne Redakcji „Senior Białystok”, stał się mottem zarówno tej, jak i następnych edycji konkursu. ■

BDC

Święto transplantacji bez święta

Jest źle i to bardzo. W 2015 roku w całym naszym województwie **wykonano zaledwie 17 transplantacji nerek**. Co gorsza liczba ta od kilku lat maleje.

Wskaźnik transplantacji na Podlasiu wynosi 7 na milion mieszkańców. W innych częściach kraju jest dużo wyższy, fot. Szpital USK

26 stycznia jest Ogólnopolskim Dniem Transplantacji. Tego dnia, ale 50 lat temu, w I Klinice Chirurgicznej Akademii Medycznej w Warszawie dokonano pierwszego przeszczepu nerki u pacjenta. Był to wtedy 621. taki zabieg na świecie, który wykonano 12 lat wcześniej niż w Polsce.

Z okazji święta w Podlaskim Urzędzie Wojewódzkim zebrał się ci wszyscy, którym zależy na promowaniu transplantacji. Ale powodów do świętowania nie było.

- W zeszłym roku w województwie podlaskim nie było najlepiej. Wskaźnik przeszczepów w regionie wyniósł 7 na milion mieszkańców. Nie wiem, z czego to wynika - mówi Piotr Malanowski, przedstawiciel Centrum Organizacyjno - Koordynacyjnego do Spraw Transplantacji „Poltransplant” oraz Polskiej Unii Medycyny Transplantacyjnej.

Dla przykładu w województwie warmińsko-mazurskim w zeszłym roku było 20 przeszczepów na milion mieszkańców.

Wśród głównych powodów małej liczby przeszczepów wymienia się brak koordynatorów transplantacyjnych. W naszym regionie - na 15 szpitali - jest ich tylko sześciu. A i tak trzej w Białymstoku.

- Transplantacja opiera się na entuzjazmie i pasji tych ludzi. Musimy

Prof. Beata Naumnik,

wojewódzki konsultant ds. nefrologii:

-O transplantacji trzeba rozmawiać w szkole, toczyć rozmowy w rodzinach, wymieniać opinie i je kształtować. Ok. 70 proc. osób z tematem spotyka się dopiero wtedy, gdy dotyczy ich bezpośrednio

podchodzić do procesów transplantacyjnych bardziej aktywnie. Musimy poszukiwać chorych i - choć może

niezbyt dobrze to brzmi - pozyskiwać narządy. To, że nie ma koordynatorów, nie jest sprawą pieniędzy, to raczej brak chęci ze strony lekarzy, żeby się taką specjalizacją zająć - dodaje Andrzej Siemiątkowski, konsultant wojewódzki w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii.

Prof. Beata Naumnik, wojewódzki konsultant ds. nefrologii: - O transplantacji trzeba rozmawiać z młodzieżą w szkole, toczyć też rozmowy w rodzinach, wymieniać opinie i je kształtować, bo ok. 70 proc. ludzi z tematem spotyka się dopiero wtedy, gdy dotyczy go on bezpośrednio.

Nawet Kościół Katolicki jest za. - Pamiętam taką sytuację, kiedy młody człowiek przechodził na drugą stronę przez, oględnie mówiąc, brawurę. Jego bliscy pytali mnie o to, jakie jest stanowisko Kościoła wobec transplantacji. Powiedziałem im wtedy, że jest to ostatni dobry uczynek, jaki człowiek może zrobić na ziemi. Wtedy usłyszałem słowa taty tego człowieka, że zgadzają się na pobranie wszystkiego, co jest tylko możliwe. Niech z tej bezsensownej śmierci inni rodzice mają radość - mówi ksiądz Wojciech Demianiuk, kapelan w szpitalu MSWiA w Białymstoku.

Kościół promuje transplantację hasłem: „Nerki zostaw na ziemi, nie będą potrzebne Ci w niebie”.

A co daje transplantacja? - Ja nie tyle wygrałem życie, co wygrałem dużo lepsze życie - tłumaczy Krzysztof Zalewski, który jest po przeszczepie nerki. Na operację czekał 2,5 roku, do tego czasu każdej nocy w domu musiał się dializować.

- To, że dawców jest tak mało, wynika z tego, że naród jest niedoinformowany - kończy. ■

BDC

Absolwenta misja (nie)możliwa

Dyrektor „Śniadecji” Cezary Ireneusz Nowosielski to absolwent Wydziału Farmaceutycznego naszego uniwersytetu. Zaczynał od pracy w aptece. Po drodze kierował szpitalem w Siemiatyczach. Teraz stanął przed arcytrudną misją wyciągnięcia Szpitala Wojewódzkiego z kłopotów finansowych.

Katarzyna Malinowska-Olczyk, Wojciech Więcko: Pół roku temu objął Pan funkcję dyrektora Wojewódzkiego Szpitala Zespólnego im. Jędrzeja Śniadeckiego w Białymstoku. Jak wygląda obecnie sytuacja szpitala?

Cezary Nowosielski: - Mamy zobowiązania w wysokości około 100 mln zł. Sytuacja jest w miarę stabilna, ponieważ wszystkie kredyty udało się nam skonsolidować. Dzięki temu zostało obniżone oprocentowanie i zmniejszyła się rata kapitałowa. Mamy nadzieję zamknąć rok na „zero” albo z bardzo niewielką stratą [rozmawiamy na początku stycznia - red.]. Jest trudno, ale stabilnie.

Czy ma Pan jakiś pomysł na wyprowadzenie szpitala z długów?

- Pomysłów mam wiele, jednak należy pamiętać, iż szpital musi realizować swoje podstawowe zadanie: skutecznie leczyć pacjentów. Pomysły na poprawę sytuacji są ściśle związane z finansowaniem, czyli zwiększeniem kontraktu z NFZ. Od czterech lat na tym samym poziomie pozostaje wartość punktu, z kolei procedury są źle wycenione. Tymczasem w ostatnich latach w szpitalu dużo się zmieniło. Przybyło sporo specjalistycznego sprzętu, a nowoczesne technologie - jak powszechnie wiadomo - są kosztowne w utrzymaniu. Uruchomiono nowy blok operacyjny, dział diagnostyki obrazowej oraz sterylizatornię. Właśnie kończą się okresy gwarancyjne i za wszystkie przeglądy aparatury będącej na wyposażeniu tych jednostek będziemy musieli

płacić sami. Nowoczesne urządzenia to również wyższe rachunki za energię elektryczną. Przykład z ostatniej chwili: rezonans magnetyczny. Jego obsługa w skali miesiąca to rachunek za prąd o 10 tys. zł większy. Również nowoczesna sterylizacja spowodowała, iż niektórych narzędzi już nie można poddać temu procesowi i musimy przejść na sprzęt jednorazowy. A to nie są tanie produkty. Te wszystkie elementy muszą być brane pod uwagę przy wycenie punktu. W przeciwnym razie będziemy stali w miejscu. I tak się obecnie dzieje.

Czekamy na mapę potrzeb zdrowotnych województwa podlaskiego (do 1 kwietnia 2016 r. ma powstać mapa na okres 30 czerwca 2016 - 31 grudnia 2018 - red.). Mam nadzieję, iż szpital wojewódzki zostanie we wła-

Dr Cezary Ireneusz Nowosielski

urodził się w Krynicy-Zdroju, do Białegostoku przyjechał studiować medycynę. Jest absolwentem Wydziału Farmaceutycznego na kierunku farmacja apteczna (rocznik 1997). Po studiach pracował w aptece, był też współwłaścicielem aptek. Później pracował jako doradca w amerykańskiej firmie, zajmującej się produkcją sprzętu farmaceutycznego. Był współtwórcą portalu medycznego. W latach 1998 - 2006 pełnił funkcję wiceprezesa oddziału Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego w Białymstoku, a w latach 2003 - 2005 wiceprezesa Okręgowej Rady Aptekarskiej w Białymstoku. Posiada stopień naukowy doktora nauk medycznych w zakresie biologii medycznej oraz specjalizację pierwszego stopnia w zakresie farmacji aptecznej. Ponadto ukończył studia podyplomowe na kierunku zarządzanie w SGH w Warszawie. W 2011 r. został powołany na stanowisko dyrektora Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Siemiatyczach.

ściwych zakresach uwzględniony na miarę posiadanego potencjału - zaplecza kadrowego i aparatury. Mam też nadzieję, iż w tzw. systemie będzie więcej pieniędzy na ochronę zdrowia.

Ale za płotem ma Pan konkurencję. Nie boi się Pan szpitala klinicznego?

- Ta konkurencja w rzeczywistości oznacza tylko i wyłącznie walkę o te same pieniądze z NFZ. Na co dzień ona nie istnieje. Przeciwnie. Jestem przekonany, iż te szpitale powinny się uzupełniać i ze sobą współpracować. Jeden bez drugiego nie byłby w stanie sprawnie funkcjonować. Mamy podobną bazę łóżkową, choć mniejszy kontrakt. Gdyby nie było szpitala wojewódzkiego, to szpital kliniczny - mówiąc kolokwialnie - zapchałby się, ponieważ nie jest w stanie przyjąć wszystkich pacjentów. W naszym szpitalu gros hospitalizowanych stanowią chorzy wysyłani przez jednostki powiatowe z różnych powodów: braku miejsc, odpowiedniej specjalistycznej aparatury czy też wyspecjalizowanej kadry. Zatem, ta konkurencja to bardziej kooperacja ukierunkowana na wymierne efekty.

Z okna swojego gabinetu (mieści się w budynku administracji - red.) widzi Pan, jak szpital - jego część tuż obok Plant - rozbudowuje się. Z czego Pan się najbardziej cieszy?

- Ta inwestycja jest bardzo ważna. Niedługo przeniosą się tam dwa oddziały zabiegowe: laryngologia i okulistyka, które będą korzystały z mieszczącego się tam nowoczesnego, siedmiosalowego, nie do końca jeszcze wykorzystanego, bloku operacyjnego. Tym samym zwiększy się liczba zabiegów wykonywanych na bloku i obniżą się koszty funkcjonowania bloku, a pośrednio wpłynę na poprawę kondycji finansowej całego szpitala.

Czy po tej przeprowadzce oddziałów laryngologii i okulistyki, po tej stronie ul. Skłodowskiej, gdzie jest również USK, zostaną jedynie oddziały niezabiegowe?

- Nie tylko. Jest już neurologia i rehabilitacja (przeniesiona ze zburzonej tzw. rotundy - red.), a do budynku dawnej pediatrii (vis á vis filharmo-

nii - red.) po zakończeniu drugiej, równoległej prowadzonej inwestycji, przeniesione zostaną wszystkie oddziały z ul. Warszawskiej, czyli ginekologia, położnictwo i neonatologia. Obie budowy mają skończyć się jeszcze w tym roku.

Pacjenci będą mogli liczyć na lepsze warunki?

- Zdecydowanie tak. Sale będą dwu- lub trzyosobowe, wszystkie z węzłem sanitarnym. Na tym budynku umieszczone jest również lądowisko dla pogotowia lotniczego.

Czy nie uważa Pan, że budowanie drugiego lądowiska w centrum miasta, w sytuacji, kiedy dosłownie dwieście metrów dalej (w USK - red.) już takie funkcjonuje, to wyrzucanie pieniędzy w błoto?

- To była decyzja moich poprzedników. Jednak trzeba pamiętać, iż zgodnie z przepisami w szpitalach, w których funkcjonują SOR-y, jest określony dokładny czas, jaki może upłynąć od momentu wylądowania śmigłowca z pacjentem do czasu przekazania chorego do SOR. W naszym przypadku, kiedy pacjent „lądowałby” w USK te normy nie byłyby spełniane. W tej lokalizacji i przy takim rozwiązaniu komunikacyjnym nie jest możliwe osiągnięcie wymaganego przepisami prawa czasu. Z tego co wiem, były nawet wysyłane pisma do Ministerstwa Zdrowia z wnioskiem o zgodę na odstępstwo od tych norm, ale niestety takiej zgody szpital nie otrzymał. Na pewno lepiej byłoby, a na pewno taniej, gdybyśmy mogli korzystać z sąsiedniego lądowiska.

Administracja zostanie w tym samym miejscu?

- Administracja zajmie pomieszczenia, w których obecnie mieszczą się poradnie, te z kolei będą przeniesione do nowego budynku. W miejscu po budynku administracji planowany jest kolejny nowy obiekt, który z jednej strony będzie łączyć się z budynkiem starej chirurgii, obecnie neurologii, a z drugiej strony z przeniesionym pionem ginekologiczno-położniczym. Mieścić się tu będzie centrum diabetologiczne.

Kiedy by miało powstać?

- Wtedy, kiedy będą na to fundusze. Już wiemy, iż w 2016 roku samorząd województwa nie przewiduje sfinansowania naszych nowych przedsięwzięć, będą jedynie środki na dokończenie już rozpoczętych inwestycji.

A co z Zakładem Pielęgnacyjno-Opiekuńczym, który funkcjonuje w budynku dawnej chirurgii dziecięcej przy ul. Wołodyjowskiego? Czy ten pomysł Pana poprzedników się sprawdził?

- To zależy. W ZPO przebywa 74 pacjentów, w tym czterech pacjentów wentylowanych mechanicznie. Na wolne miejsce w zakładzie trzeba czekać około pół roku. Takie są potrzeby. Niestety, jeśli chodzi o finanse, to ZPO nie bilansuje się. NFZ opłaca wyłącznie świadczenia medyczne, natomiast pozostałe koszty związane z utrzymaniem i opieką nad pacjentem pokrywane są z opłat pobieranych od przebywających w ZPO w wysokości 70 procent ich

Dług, który ma szpital, determinuje wszystko. Nie możemy zaciągać zobowiązań, na które nas nie stać.

dochodu. Z uwagi na fakt, iż nasi podopieczni mają zazwyczaj niskie emerytury i renty, to pobierane opłaty nie pokrywają wszystkich kosztów utrzymania. Z kolei zakład, jako jednostka publiczna, nie może korzystać z żadnych dopłat (w prywatnych domach opieki pacjenci muszą płacić około 3-4 tys. zł miesięcznie - red.). Gdybyśmy chociaż mogli w pierwszej kolejności przyjmować do ZPO pacjentów z naszego szpitala, którzy nie kwalifikują się już do dalszej hospitalizacji, a wymagają jeszcze opieki medycznej czy rehabilitacji. Niestety. Do zakładu obowiązuje jedna kolejka pacjentów z miasta i ze szpitala.

A jeśli chodzi pracowników to czy w tym roku będą mogli liczyć na podwyżki lub premie?

- Dług, który ma szpital, determinuje wszystko. Nie możemy zaciągać zobowiązań, na które nas nie stać. W ubiegłym roku podpisaliśmy porozumienie ze Związkiem Zawodowym Pielęgniarek i Położnych, który zawiesił protest. W tak zwanym międzyczasie pielęgniarki otrzymały podwyżki z Ministerstwa Zdrowia, ale już propozycja kontraktu z NFZ na ten rok w porównaniu do roku ubiegłego jest mniej więcej o taką kwotę mniejsza. Zatem w tej sytuacji nie możemy planować podwyżek. Musimy utrzymać wydatki szpitala na takim samym poziomie.

A zwolnienia?

- Nie, zwolnień nie planuję. Wiadomo, że pielęgniarek jest za mało. Szpitale wprost podkupują sobie średni personel i rywalizują ze sobą o tych pracowników. Oczywiście, są w szpitalu nierentowne komórki i należy zastanowić się nad ich funkcjonowaniem. Myślę jednak nad systemem motywacyjnym, który skutecznie zachęci pracowników do autentycznego zaangażowania się w zakres wykonywanych obowiązków.

Szpital już od ponad 10 lat ma ten przysłowiowy garb w postaci 100 mln długu. Czy są w ogóle jakieś perspektywy, że kiedyś wyjdzie na prostą?

- Mam tę świadomość, iż stulionowy dług nie zniknie z dnia na dzień. Jednak w sytuacji, w której szpital spłaca raty kredytów, nie zaciąga nowych zobowiązań, a przy tym bilansuje się, to można mówić o jakiejś perspektywie. Przy czym trudno wchodzić w szczegóły, jednak nadzieja na lepsze jutro istnieje. ■

ROZMAWIALI:

KATARZYNA MALINOWSKA-OLCZYK, WOJCIECH WIĘCKO

Najlepiej chodzi się po nieznanym

Była magistrem, kiedy jako jedna z sześciu odbierała statuetkę „Innowatora UMB”. W jednym rządzie stała z czołówką naukowców naszej uczelni. Dziś to już pani doktor Katarzyna Niemirowicz, ale nadal z szeregiem nowych pomysłów na kolejne odkrycia

Dr Katarzyna Niemirowicz, fot. Wojciech Więcko

Tytuł „Innowatora” otrzymała sześciu naukowców (niektórzy wraz z zespołami), którzy tak kierowali swoimi badaniami, by miał z nich szansę powstać innowacyjny produkt. W „Medyku” chcemy co jakiś czas przedstawiać osoby, które na naukę patrzą właśnie w perspektywie jej zastosowań, a nie tylko punktów, czy publikacji.

Medycyna - absolutnie nie

W chemii zakochała się w gimnazjum, kiedy zobaczyła pierwszy eksperyment. Przełomem była jednak dwójka z kartkówki z chemii. - Zawsze miałam dobre stopnie, świadectwa z czerwonym paskiem. A tu takie coś! Powiedziałam sobie, że ta chemia mnie nie pokona - wspomina dr Ka-

tarzyna Niemirowicz, dziś adiunkt w Samodzielnej Pracowni Techniki Mikrobiologicznych i Nanobiomedycznych UMB.

W efekcie została laureatką olimpiady chemicznej. Naturalnym kierunkiem rozwoju była klasa biologiczno-chemiczna w I LO w Białymstoku. Studia i medycyna? Nie wchodziła w grę z uwagi na fizykę. Była więc chemia na białostockim uniwersytecie. Po pierwszym roku dodatkowo rozpoczęła jeszcze studia na analityce medycznej na UMB.

Przełomów było kilka. Na IV roku chemii spotkanie dr Agnieszki Wilczewskiej, która praktycznego podejścia do nauki nauczyła się we Francji. W UMB na jej drodze stanęła też prof. Halina Car.

- Ja zawsze wiedziałam, że mam szczęście do ludzi. Każda z tych osób funkcjonowała w trochę innej dziedzinie naukowej, ma ogromną wiedzę i swoje kontakty naukowe. I każda z tych osób pozwoliła, bym mogła czerpać z ich doświadczeń – tłumaczy.

Nawet praca magisterska nie mogła być opracowaniem teoretycznym. – Założenie miałam takie: czego brakuje w diagnostyce i jak to można poprawić, dzięki temu, że syntetyzujemy nowe związki o szerokim spektrum zastosowań medycznych. I krok po kroku tak to się wszystko rodziło.

Później to wyszukiwanie luk w diagnostyce przerodziło się w pracę zawodową.

Nagroda

„Innowator” był nagrodą wręczaną na konferencji podsumowującej projekt „UMB na ścieżce innowacyjnego rozwoju” we wrześniu 2014 r. Wtedy po raz pierwszy uczelnia postanowiła wyróżnić naukowców za aplikacyjność ich osiągnięć (obecnie jest to już jedna z kategorii nagród rektorskich przyznawanych naukowcom na koniec roku, dr Niemirowicz też ją już otrzymała).

Przyznano sześć statuetek. Pierwsza trafiła do zespołu prof. Marii Borawskiej za odkrycie naturalnych związków konserwujących. Profesorkowie Anna i Krzysztof Bielawscy zostali nagrodzeni za odkrycie związku mogącego być lekiem na nowotwory. Dr hab. Piotr Laudański otrzymał ją za odkrycie biosensora mogącego pomóc w diagnozie nowotworowej. Prof. Halina Ostrowska została nagrodzona za odkrycie metody umożliwiającej szybsze wykrywanie wczesnych stadiów nowotworów złośliwych. Ostatnią swoją statuettę odebrała – wtedy jeszcze magister – Katarzyna Niemirowicz.

Uzasadnienie: „za opracowanie multifunkcyjnego nanosystemu o właściwościach magnetycznych i fluorescencyjnych. Jego szerokie właściwości pozwalają na wykorzystanie go m.in. w roli nośnika dostarczającego lek bezpośrednio do wybranego narządu, albo jako środka kontrastowego w obrazowaniu metodą rezonansu magnetycznego,

czy też jako detektora wybranych typów komórek (np. nowotworowych) (...) Opracowana metoda może mieć kluczowe znaczenie w wielu dziedzinach medycyny i przemysłu”.

Z wyników tych badań do Urzędu Patentowego wysłano dwa zgłoszenia patentowe. Oba bazowały na zastosowaniu magnetycznych nanosystemów w diagnostyce.

- Pomyśleliśmy o zastosowaniu nanocząstek, które posiadają dużą powierzchnię właściwą w stosunku do swojej objętości i posiadają grupy funkcyjne, dzięki czemu potrafią oddziaływać ze ścianą komórki patogenu. Dalsze badania z wykorzystaniem technik spektralnych wykazały, iż oddziaływania te zależne są od rodzaju grup funkcyjnych na powierzchni

To niezwykle komfortowa sytuacja, kiedy robi się doktorat i jest się kierownikiem grantu badawczego. Dzięki temu zyskuje się też przekonanie, że te moje pomysły są coś warte i rokują w przyszłości.

nanocząstki i klasyfikują się w grupie oddziaływań niekwalencyjnych bądź chemicznej adsorpcji – opisuje swoje osiągnięcia.

Wartym podkreślenia jest, iż pierwszy ze zgłoszonych wynalazków pt: „Sposób separacji chorobotwórczych bakterii Escherichia coli, Pseudomonas aeruginosa, Staphylococcus aureus oraz grzybów Candida albicans” ma już status patentu.

Jak dodaje dr Niemirowicz, jeden pomysł uruchamia kolejne, za moment to już są całe kaskady planów na dalsze badania.

- Czasami koledzy mówią mi, że mam szczęście bo wybrałam fajny obszar badawczy, z którego wychodzą ciekawe badania i publikacje. A ja im powtarzam, że oni też mają ciekawe tematy badawcze. Niech tylko się odważą wyjść poza schemat, znaleźć

jakaś lukę, postarać się o grant i wtedy ruszy lawina. Jak masz grant, to łatwiej zrobić lepsze badania. Z tych powstanie lepsza publikacja, dzięki której masz szansę na kolejne granty i jeszcze lepsze badania. To się samo napędza – radzi młodym odkrywcom.

Bo pieniądze w nauce to ważna sprawa.

Pieniądze

To zawsze drażliwy temat. Pensja młodego naukowca nijak nie przystaje do realiów współczesnego życia. W przemyśle zarobić można zdecydowanie więcej. To dlatego naukowiec musi być pasjonatem.

- Ja miałam szczęście... Szukałam możliwości zdobycia grantów badawczych, stypendiów i przy wsparciu wielu osób, udało mi się je uzyskać. To niezwykle komfortowa sytuacja, kiedy robi się doktorat i jest się kierownikiem grantu badawczego. Dzięki temu zyskuje się też przekonanie, że te moje pomysły są coś warte i rokują w przyszłości – dodaje.

Trzeba mieć świadomość, że nie każdy wysłany wniosek gwarantuje otrzymanie grantu. Mówi się, że dobry wynik to ten, kiedy jeden wniosek na pięć dostaje akceptację. Podobnie jest z publikacjami naukowymi. Nie każdy manuskrypt jest przyjmowany przez redakcję po jego przesłaniu. Czasami trzeba długo szukać kolejnego wydawcy.

- Kluczem do wszystkiego jest pokora i pracowitość – radzi pani doktor. - Nie wolno myśleć, że skoro raz coś się nie wyszło, ktoś odrzucił mój artykuł, to wszystko jest do niczego. Trzeba przeanalizować sytuację, znaleźć błędy, poprawić je i iść dalej.

A pracowitość? Czasami jest tak, że ostatnią osobą, która gasi światło w budynku Collegium Universum (tam jest pracownia bohaterki artykułu) jest właśnie Katarzyna Niemirowicz.

W statystykach Katarzyna Niemirowicz wygląda tak: IF > 35 pkt., 4 zgłoszenia patentowe i 1 patent (we współpracy), dwa granty badawcze na przeszło 600 tys. zł. A przecież to dopiero początek drogi. ■

WOJCIECH WIĘCKO

Walczyli o wolną Polskę, ale wizje jak to osiągnąć mieli różne. Generałowie Władysław Anders (z lewej) i Władysław Sikorski
 fot. Wikipedia

Inteligentnie bez tytułu

Ślęczę nad odczytywaniem fotokopii z materiałów przechowywanych w Instytucie Polskim i Muzeum Sikorskiego w Londynie. Żmudna robota, przedłuża się, ale co pewien czas trafia się perełka źródłowa. Często powraca pytanie - czy tak mogło rzeczywiście być?

Zapomniałem dodać, że są to setki relacji żołnierzy gen. Andersa spisane w 1942 roku, tuż po wyjściu ze Związku Sowieckiego.

Anders - Sikorski

Obecnie o gen. Władysławie Sikorskim wspomina się na ogół tylko raz w roku, 4 lipca, w rocznicę śmierci Naczelnego Wodza oraz premiera Rządu Polskiego w Londynie. Przycichł nawet spór wokół przyczyn tej tragedii. Liberator II LB nr AL. 523 po 16 sekundach od startu z bazy w Gibraltarze wpadł do morza. Ta katastrofa w przekonaniu niektórych rodaków to zbrodniczy zamach. A jeśli tak, to za czyją sprawą (wątek rosyjski też się pojawia)? Wiele kontrowersji budzi zachowanie się pierwszego pilota, Czecha Eduarda Prchala. Mniej mówi się o drugim pilocie Williamie S. Herringu, którego ciała nie znaleziono. A dlaczego za sterami nie zasiedli piloci polscy, poprzednicy Tadeusza Wrony („Lataj jak orzeł, ląduj jak Wrona”)? I tak można mnożyć pytania.

O gen. Władysławie Andersie, dowódcy II Korpusu Polskiego, i Na-

czelnym Wodzu PSZ, pisze się dużo. To on dowodził legendarną bitwą o zdobycie Monte Cassino, był jednym z najbardziej znanych liderów polskiej powojennej emigracji politycznej. Sprawa odrębna to zmienne relacje między obu generałami, nabrzmiewający spór na linii sikorszczycy - piłsudczycy. Do podtrzymywania dobrej pamięci o Andersie przyczyniła się znacząco jego druga żona Irena Renata (pierwsza żona miała imiona Irena Maria), a po niej rolę tę przejęła pani minister i niechybnie senator - córka Anna Maria (córka Andersa z pierwszego małżeństwa miała imię Anna). Przepraszam, wciągnęło mnie w szczególności. Wiele wspomnianych przeze mnie zapisów sybiraków polskich - późniejszy lotników zawiera płomienne podziękowania pod adresem W. Sikorskiego, ich i setek tysięcy wybawiciela. Potem pisano o Sikorskim już głównie jako o sprawcy niefortunnej umowy z Sowiecami, która doprowadziła do utraty przez Polskę ziem kresowych. A on już nie mógł się bronić.

Miara wytrzymałości człowieka

Oszczędzę Państwu przeraźliwych opisów tortur, jakie enkawudziści (także płci żeńskiej) stosowali wobec więźniów. Zestawiłem ich ponad 25 i wciąż ten wykaz się powiększa. Pozornie niewinnie wyglądało na przykład zamykanie przesłuchiwanego w kożuch

barani i sadzanie na kilka godzin przy rozgrzanym piecyku. A dla odmiany innej ofierze mocno zawiązano nogawki u kaleson, wiano do wewnątrz wodę i wyciągnięto za drzwi, by zamarał na kilkudziesięciostopniowym mrozie.

Dla uwiarygodnienia dodam tylko fragment tekstu z dziś czytanej relacji Jerzego Radziuka, urodzonego w 1915 roku w Wilnie, więzionego także w Białymstoku. „W czasie śledztwa NKWD byłem katowany, stosowano następujące metody: bicie do utraty przytomności, przez 3-4 dni nie dawali możliwości snu, w czasie przesłuchań trwających 18-20 godzin trzymali w pozycji stojącej i nie pozwalali złatwiać potrzeb fizjologicznych. Przez 48 godzin siedziałem z człowiekiem umysłowo chorym. Kulminacyjnym punktem śledztwa była następująca metoda: zapowiedziano mi, że o godz. 20 zostaną rozstrzelani, zabrano mnie z celi i wywieziono ciężarówką do lasu za miasto, gdzie kazali kopać grób. Gdy wykopałem jamkę, w której by się nie zmieścił nawet pies, ustawiono mnie tyłem i zawiązano oczy. Tak stałem pewien czas, aż podszedł do mnie enkawudzista, rozwiązał oczy (...). Gdy odmówiłem wszelkich zeznań, zbito mnie i odwieziono do więzienia”.

Inteligenci

W łagrach najszybciej tracili siły i zdrowie osoby pracujące przed wojną „za biurkiem”, ludzie wolnych

zawodów. Nie radzili sobie w tajdze w śniegu po pas, na mokradłach i w kopalniach, śpiąc w ubraniu na gołych deskach prycz. W więzieniach cierpieli mocniej od innych z racji prymitywnych warunków. Jeden z nich napisał, że co drugi dzień odlewał nieco wody z kolacyjnej, wydzielonej skąpo porcji kąpiatoku (wrzątku), by przemyć sobie przynajmniej oczy. Wszędzie, także w kołchozach w Kazachstanie, dokuczał im okrutnie wszechobecny nihilizm moralny i prostactwo, robactwo, i inne jeszcze plagi. Wszyscy cierpieli głód, ale jedni wcześniej przełamywali się do jedzenia łepków zgnitych śledzi. Wszyscy byli narażeni na choroby, ale niektórzy nabyli jeszcze w Polsce większej odporności fizycznej.

W miarę upływu czasu, kiedy udało się przetrzymać szok, ci „umysłowi” zaczęli nadrabiać słabe punkty pomyslnym, sprytem, lepszym rozpoznawaniem „wroga”, skłonnością do konsolidacji. To temat do odrębnych badań, ale miło czytać wyznania zawarte w relacjach, że inteligencja (termin to de facto umowny), choć słaba ciałem, wspierała pozostałych dobrym słowem: radą, wzruszającą opowieścią, budującym przykładem, przypominaniem o wartościach, dla których trzeba trwać. Tak dla wspólnego dobra.

PS. Felieton wymaga ponoć facecji. Zatem podam osobisty dowód na przewagę inteligentów. Wybrałem się dawno temu na konferencję naukową pociągami do Grodna w otoczeniu turystów - handlarzy. Po stronie białoruskiej wsiadła ekipa pograniczników i celników, zaczęła się giewałt. Pociąg „wjechał w perony”, drzwi jednak nie otworzono i kontrola trwała nadal (obecnie odbywa się wewnątrz dworca), choć było już po północy. Nagle słyszę gromki głos - uczynij wychadzi! Jednak docenili „umysłowego”. ■

**ADAM
CZESŁAW
DOBROŃSKI**

75 rocznica tragicznej śmierci dr Jan Mariana Rogowskiego

Pochodzący z Łomży dr Jan Marian Rogowski rozstał rozstrzelany, ponieważ podczas II wojny światowej walczył w polskim podziemiu. Przypominamy jego sylwetkę

Dr Jan Marian Rogowski urodził się 24 października 1903 roku w Kamiankach (powiat Łomża). Ukończył Państwowe Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki w Łomży i 30 maja 1925 roku uzyskał świadectwo dojrzałości. Studia na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego ukończył 8 lipca 1931 roku (dyplom nr XII 1/30). Od 16 sierpnia 1931 do 12 września 1932 roku pełnił służbę w Wojsku Polskim (lekarz baonu, porucznik rezerwy). Z Centralnego Archiwum Wojskowego: „Pod każdym względem oficer o typie dodatnim wartości osobistych: sumienny, ambitny, troskliwy, dokładny, usposobienia pogodnego, koleżeński, wytrzymały na trudy.”

16 września 1932 roku został asystentem na Oddziale Chirurgii Szpitala Powiatowego Św. Ducha w Łomży i pracował pod kierunkiem dyrektora szpitala Alfonsa Marcinkowskiego asystując mu przy wszystkich operacjach. Wojewódzki Urząd Zdrowia w Białymstoku w dn. 4 kwietnia 1933 roku wydał „Zaświadczenie o uprawnieniu do wykonywania zawodu w Państwie Polskim”. Od 1 listopada 1935 roku jako ordynator prowadził oddział położniczy i wewnętrzny „z wielką korzyścią dla chorych” (opinia dyrektora szpitala z 5 maja 1937 roku). Oprócz pracy

w szpitalu dr Rogowski był lekarzem urzędników państwowych, piłkarzy Łomżyńskiego Klubu Sportowego i lekarzem więziennym.

26 września 1936 roku zawarł związek małżeński z Marią Stefanią z domu Kowalską.

W sierpniu 1939 roku został zmobilizowany i brał udział w obronie Łomży. Został wzięty do niewoli niemieckiej, z której zbiegł. Ukrywał się na terenie powiatu łomżyńskiego. Po wkroczeniu wojsk sowieckich powrócił do pracy lekarza w swoim szpitalu. Jako oficer WP uczestniczył w tworzeniu na terenie powiatu łomżyńskiego struktur podziemnej organizacji Służba Zwycięstwu Polski, później Związku Walki Zbrojnej. 12 czerwca 1940 roku został wezwany do chorego. Dzień był gorący, więc szedł na konsultację bez marynarki. Zamiast chorego oczekiwali na niego funkcjonariusze NKWD, którzy go aresztowali i umieścili w więzieniu w Łomży. Następnie został przetransportowany do więzienia w Mińsku, gdzie przebywał w celi nr 27, skąd nocą przewożony był na przesłuchania. Podczas wyjazdowej sesji Wojennego Kolegium Sądu Najwyższego ZSRR w dniu 3 lutego 1941 roku skazany został na śmierć przez rozstrzelanie. Wyrok wykonano dnia 18 lutego 1941 roku. Pozostawił żonę Marię i syna Andrzeja.

Zgodnie z ustawą Federacji Rosyjskiej z dnia 18 października 1991 r. nr 1761-1 „O rehabilitacji ofiar represji politycznych” dr Rogowski został zrehabilitowany. ■

PROF. DR HAB. MAREK ROGOWSKI

kierownik Kliniki Otolaryngologii Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku

LEK. ALEKSANDRA GÓRALCZYK

rezydentka w Klinice Pediatrii, Endokrynologii, Diabetologii z Pododdziałem Kardiologii, prawnuczka dra Jana Mariana Rogowskiego

Wspomnienie Jakub Chlebowski

Rektor Akademii Medycznej w Białymstoku (1959-1962)

Prof. Jakub Chlebowski to trzeci rektor w historii Akademii Medycznej w Białymstoku. Świątny lekarz i organizator. Studenci powinni być mu wdzięczni za wprowadzenie Juwenaliów.

Prof. J. Chlebowski został wybrany na urząd rektora 4 czerwca 1959 roku. Po akceptacji ministra zdrowia, od 1 września 1959 roku rozpoczął kadencję. Funkcję tę pełnił do 30 sierpnia 1962 roku. Rozpoczęcie kadencji rektorskiej przypadło na czas obchodów jubileuszu X-lecia AMB.

Młodość

Jakub Chlebowski urodził się 3 maja 1905 roku w Liwenhof (obecnie Līvāni) na Łotwie w rodzinie żydowskiej. Był synem Szymona Frydmana - nauczyciela i Marii Gicel. W 1922 roku ukończył gimnazjum w Wilnie. W latach 1923-1928 studiował na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu S. Batorego w Wilnie (USB). Dyplom doktora wszech nauk lekarskich otrzymał w 1929 roku. Potem zatrudniony został na etacie asystenta w I Klinice Chorób Wewnętrznych USB (1929-1934), gdzie pracował pod kierunkiem prof. Z. Orłowskiego. Od 1934 roku pełnił funkcję ordynatora Oddziału Chorób Wewnętrznych Lecznicy Litewskiego Stowarzyszenia Pomocy Sanitarnej, był także ordynatorem-wolontariuszem Szpitala Miejskiego w Wilnie.

Wiedzę medyczną dr J. Chlebowski pogłębiał również w klinikach Paryża, Wiednia oraz Warszawy.

Wojna

3 października 1939 roku został aresztowany i wywieziony do ZSRR.

Prof. Jakub Chlebowski, trzeci rektor AMB

Został zwolniony 21 sierpnia 1941 roku na podstawie amnestii dla Polaków. Od 22 sierpnia 1941 roku przebywał w Komi ASRR (Autonomiczna Socjalistyczna Republika Sowiecka) pracując jako lekarz i dyrektor w szpitalach, w poprawczych obozach pracy oraz w Centralnym Szpitalu W.I.L. (Wastocznyj Isprawitelnoj Łagier). W latach 1944-1945 pracował jako lekarz kolejowy oraz lekarz Szpitala Miejskiego nr 3 w Krasnodarze.

Od 30 kwietnia 1945 rozpoczął pracę na stanowisku szefa Oddziału We-

wnętrznego Szpitala Okręgowego nr 5 Wojska Polskiego w Krakowie (do 27 marca 1947). W tym czasie podjął również decyzję o zmianie nazwiska z Frydman na Chlebowski. Następnie przeniósł się do Łodzi, gdzie pełnił funkcję szefa oddziału Wewnętrznego Szpitala Klinicznego WP (1 kwietnia 1947 - 3 grudnia 1947).

Po demobilizacji, w listopadzie 1947 roku podjął również pracę w II Klinice Chorób Wewnętrznych Uniwersytetu w Łodzi, na etacie asystenta, a następnie adiunkta. W dniu

Rok 1960. Uroczystość wręczenia pierwszego tytułu doktora honoris causa AMB ministrowi zdrowia Jerzemu Sztachelskiemu

25 czerwca 1948 roku został habilitowany na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Łódzkiego. Tematem Jego pracy dedykowanej *Pamięci rodaków, którzy zdrowie i życie postradali* było „Charłactwo z niedożywienia”. Praca habilitacyjna powstała w oparciu o przywiezione notatki opisujące objawy osób dotkniętych chorobą głodową, sporządzone na skrawkach papieru podczas pobytu w łagrach sowieckich. Oceniając pracę, prof. J. W. Grott podkreślił, że była ona wykonana w niezwykle trudnych warunkach i z tej racji autor zmuszony był wiele rzeczy odtwarzać z pamięci lub na podstawie tylko luźnych notatek. W swojej pracy dr J. Chlebowski oparł się na 93 sekcjach, które wykonał na zwłokach chorych zmarłych wskutek niedożywienia. Z dniem 1 września 1951 roku jako profesor kontraktowy został powołany przez ministra zdrowia w celu zorganizowania Kliniki Chorób Wewnętrznych, będącej wówczas w fazie organizacji Akademii Medycznej w Białymstoku.

Białystok

Prof. J. Chlebowski wprowadził w klinice zasady wileńskiej szkoły internistycznej prof. Z. Orłowskiego. Troska o chorego była w niej najwyższym dobrem. Na ścianach korytarzy kliniki zawieszono hasła: „Witamy się bez podawania rąk”, „Chory błaga o ciszę”. Jak wspominał prof. A. Kaliciński, ówczesny adiunkt kliniki: *Dnia 3 maja każdego roku [Profesor - przyp. red.] zapraszał do siebie wszystkich pracowników kliniki, mó-*

wił, że jest to potrójna rocznica: Konstytucji, Jego urodzin i Jego powrotu na Ziemię Polskie w 1945 roku. W tym dniu „wszystkim wolno było wszystko”.

W roku 1954 J. Chlebowski otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego nauk medycznych. W latach 1957-1959 pełnił funkcję prorektora ds. nauki, a w latach 1959-1962 sprawował urząd rektora Akademii Medycznej w Białymstoku.

Jak wspominał prof. S. Niewiarowski: *Profesor Chlebowski zwerbował mnie do pracy, był on wtedy rektorem, wierzył w przyszłość uczelni. Pewnego dnia - zwróciłem się do profesora Chlebowskiego - czy myśli Pan, że Białystok ma szansę zostać drugim Heidelbergiem? Nie, moim marzeniem jest, aby Białystok był lepszy od Heidelbergu - odpowiedział profesor Chlebowski.*

Marzec 68

Profesor J. Chlebowski kierował II Kliniką Chorób Wewnętrznych AMB przez 17 lat. Na tle wydarzeń marcowych 1968 roku [nagonka na osoby pochodzenia żydowskiego - red.], decyzją ministra zdrowia z 20 czerwca 1968 roku został odwołany z funkcji kierownika kliniki. Dzień ten po latach tak wspomina córka Profesora - dr I. Bennett: *Pewnego razu mój ojciec, wrócił do domu i powiedział: „musimy wyjechać, bo mnie nikt już tu nie potrzebuje”. To był ten dzień, gdy odwołano go z funkcji kierownika kliniki. Przed naszą rodziną pojawiła się wielka niewiadoma.*

Minister zdrowia przychylił się do prośby prof. J. Chlebowskiego i z dniem

30 września 1968 roku rozwiązano z Nim stosunek służbowy. 11 października 1968 roku wyjechał z rodziną do Izraela. W Tel Awiwie został zatrudniony w Klinice Endokrynologicznej uniwersyteckiego szpitala Beilinson. Pracował niedługo, gdyż 25 stycznia 1969 roku zginął w wypadku samochodowym. Został pochowany na cmentarzu w dzielnicy Cholon w Tel Awiwie.

Postawę zawodową Profesora najlepiej oddają słowa, skierowane przez Niego do absolwentów AMB w 1960 roku: *Właściwie każdy może nauczyć się medycyny, ale od człowieka, który posiada wiedzę lekarską do dobrego lekarza - odległość jest jeszcze ogromna. Potrzebne jest bowiem powołanie, zamiłowanie do swego zawodu, głębookość przeświadczenia o pożytku, a nawet niezbędności swojej pracy i odpowiedni stosunek do chorych.*

Pamięć

W 1986 roku prof. A. Gabryelewicz i prof. A. Kaliciński wystąpili z wnioskiem do prof. S. Soszki, przewodniczącego PRON, o wydanie opinii w sprawie rehabilitacji prof. J. Chlebowskiego. W odpowiedzi na pismo prof. S. Soszka wyróżnił zasługi organizatorskie prof. J. Chlebowskiego w zakresie nauk o chorobach wewnętrznych w całym makroregionie północno-wschodnim. *Profesor Chlebowski - jak podkreślał prof. S. Soszka*

Właściwie każdy może nauczyć się medycyny, ale od człowieka, który posiada wiedzę lekarską do dobrego lekarza - odległość jest jeszcze ogromna. Potrzebne jest bowiem powołanie

- był gorącym patriotą i stworzył podwaliny interny w naszym terenie.

29 marca 1990 roku Kolegium Rektorskie AMB powołało specjalną komisję, która zapoznała się z dokumentami dotyczącymi osoby prof. J. Chlebowskiego. Senat AMB w dniu

Prof. Chlebowski podczas pracy w szpitalu

28 kwietnia 1990 roku jednomyślnie zajął negatywne stanowisko wobec decyzji krzywdzących prof. J. Chlebowskiego. Podjęto wówczas uchwałę o nadaniu imienia Profesora sali wykładowej w Państwowym Szpitalu Klinicznym. Przed wejściem do sali wmurowano tablicę upamiętniającą Jego osobę.

Od 2004 roku córka Chlebowskiego - dr I. Bennett - jest fundatorką corocznej Nagrody im. Prof. J. Chlebowskiego absolwentowi Wydziału Lekarskiego AMB, który uzyskał najwyższą średnią ocenę za cały okres studiów.

Badacz

W czasie pracy w Wilnie, pod kierunkiem prof. Z. Orłowskiego, zetknął się z szeregiem chorych na cukrzycę, co spowodowało podjęcie przez Niego badań nad tą chorobą, a następnie - jak sam wspominał - *Stąd zaś prosta droga prowadzi do zainteresowania się dietetyką w ogóle, a w następstwie chorobami przewodu pokarmowego.* Jego obserwacje lekarskie dotyczące więźniów z sowieckich obozów pracy stały się powodem zainteresowania chorobami wynikającymi z niedożywienia.

W Białymstoku głównymi kierunkami badawczymi były: patologia i terapia chorób przewodu pokarmowego oraz przemiana materii w cukrzycy.

W białostockiej uczelni medycznej Profesor prowadził wykłady z diagnostyki ogólnej oraz propedeutyki chorób wewnętrznych. W opinii studentów wysłuchanie ich dawało 50-procentową gwarancję nauczania

się interny. Jak mawiał Profesor: *Na wykład nie wypada się spóźnić nawet pół minuty.* Gdy w trakcie wykładu, w proteście wobec spóźniających się studentów powstał szmer na sali, Profesor zapytał: *Co się stało?* - protestujący studenci odpowiedzieli, że spóźniający się koledzy utrudniają im odbiór wykładu. Profesor odpowiedział: *Ci studenci nie spóźnili się, to spóźniło się ich wychowanie.*

Rektor

Rektor Chlebowski w planach rozwoju uczelni widział utworzenie wydziału farmacji oraz wydziału analityki lekarskiej. W memoriale skierowanym do ministra zdrowia, dotyczącym projektu utworzenia wydziału analityki lekarskiej, podkreślił szczególną potrzebę uruchomienia tego typu studiów m.in. ze względu na to, że pracownicy wyszkoleni w tym zakresie stworzą *dla szeregu szpitali i mniejszych placówek Służby Zdrowia dobrą podstawę do podjęcia prac badawczych nawet w „najgłębszym terenie” podnosząc przez to rangę nie tylko usługową placówek. Stworzenie nowego Wydziału - jak podkreślał Rektor - posiadającego kilka katedr chemii poważnie wzmocniłoby bazę naukową Akademii Białostockiej, która w odróżnieniu od wszystkich innych Akademii Medycznych w Polsce nie może się opierać o tego typu katedry ani Uniwersytetu ani Politechniki, gdyż takich uczelni w Białymstoku nie ma.* Decyzja o utworzeniu Wydziału Farmaceutycznego w AMB oparta była na argumentacji o ogromnym

deficycie kadr farmaceutycznych na terenie Białostocczyzny, co w konsekwencji prowadziło do zamykania aptek.

Kontynuował budowę Szpitala Klinicznego w Białymstoku. Jednak już z chwilą objęcia urzędu rektora, prof. J. Chlebowski zwrócił uwagę na fakt, że niektóre kliniki i zakłady naukowe nie zostaną zlokalizowane w gmachu szpitala, z uwagi na brak powierzchni. Dotyczyło to klinik: dermatologicznej, gruźlicy płuc, chorób zakaźnych oraz psychiatrycznej.

Za Jego czasów Studium Wychowania Fizycznego AMB otrzymało dwa boiska do siatkówki, boisko do koszykówki oraz trzytorową stumetrową bieżnię. W 1960 roku zakończono prace remontowe i konserwatorskie przy elewacji zewnętrznej Pałacu Branickich - głównej siedziby AMB. W związku z wysokimi nakładami finansowymi ponoszonymi przez AMB na rzecz utrzymania Ogrodu Botanicznego, funkcjonującego przy Zakładzie Biologii AMB, władze uczelni zdecydowały o przekazaniu terenu 20 kwietnia 1962 roku pod zarząd i użytkowanie Zarządowi Zieleni Miejskiej w Białymstoku. Ogród zajmował część dawnego Ogrodu Branickich oraz Parku Planty.

W dniach 7-8 maja 1960 roku zorganizowano pierwsze Juwenalia Akademii Medycznej w Białymstoku. Podczas inauguracji roku akademickiego 1960/1961 w ramach jubileuszu X-lecia AMB odbyło się uroczyste nadanie - po raz pierwszy - stopnia doctora honoris causa AMB dr J. Sztachelskiemu, ministrowi zdrowia oraz twórcy AMB. ■

OPRACOWAŁ

WOJCIECH WIĘCKO

Na podstawie książki „Rektorzy Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku 1950-2014”, pod redakcją: Lecha Chyczewskiego, Magdaleny Grassmann, Pawła Radziejewskiego i Marty Piszczatowskiej

Książkę można kupić w Muzeum Historii Medycyny i Farmacji UMB

KRONIKA UMB 2015

Miniony rok był szczególny w historii Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku. Z jednej strony obchodziliśmy **jubileusz 65-lecia powstania Uczelni**, z drugiej byliśmy świadkami, jej rozwoju. Zwłaszcza w sferze infrastruktury i wyposażenia technicznego

STYCZEŃ

Ukazał się czwarty, ostatni tom jubileuszowej serii z okazji 60-lecia UMB pt. „Rektorzy Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku 1950-2014”, pod red. prof. L. Chyczewskiego, dr M. Grassmann, mgr P. Radziejewskiego, mgr M. Piszczatowskiej.

Zakończyła się akcja profilaktyczno-edukacyjna PTSS Białystok w SP nr 34 w Białymstoku. Studenci kierunku lekarsko-dentystycznego przeprowadzili cykl lekcji jak dbać o zdrowie jamy ustnej.

Tytuł profesora nauk medycznych otrzymał dr hab. Karol Kamiński.

13. W ramach Akademii Młodego Farmaceuty odbyły się wykłady: prof. Marka Żaka pt. „Opieka farmaceutyczna nad seniorem” oraz „Czy etyka zawodowa i biznes mogą iść w parze?” - Adama Błażeczka (Euroregionalne Centrum Farmacji).

14. Utworzono Centrum Symulacji Medycznych Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

15-17. XIII Podlaskie Warsztaty Psychiatryczne. Organizatorzy: Klinika Psychiatrii UMB, Oddział Podlaski Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego, Białowieża.

17. Konferencja studencka „Pokończyć ból. Różne oblicza bólu i metody jego zwalczania”. Organiza-

torzy: IFMSA-Poland Oddział Białystok, WNoZ.

Akcja Studiuj w UMB. Centrum Dydaktyki Stomatologicznej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku odwiedzili uczniowie klas pierwszych o profilu biologiczno-chemicznym wraz z wychowawcami z II Liceum Ogólnokształcącego w Białymstoku.

19. Rektor UMB prof. dr hab. Jacek Nikliński w imieniu uczelni i dyrektor mgr Grażyna Złotka-Korzeniewska w imieniu I Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Mickiewicza w Białymstoku podpisali list intencyjny.

20. Przedstawiciele Biura Promocji i Rekrutacji UMB wzięli udział w X Targach Edukacyjnych w Białymstoku.

23. Ukazał się Logical, Statistical and Computer Methods in Medicine z 2014 roku.

24. Konferencja naukowo-szkoleniowa „Medycyna Ratunkowa”. Organizatorzy: Wydział Farmaceutyczny Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne Oddział w Białymstoku, Okręgowa Izba Aptekarska.

27.01-6.02. Ferie w Muzeum Historii Medycyny i Farmacji UMB.

28. Odbyły się warsztaty statystyczne pn. „Statystyka nie musi być nudna. Statystyczne podstawy eksperymentu medycznego”. Organizatorzy: Studenckie Towarzystwo Naukowe UMB i Zakład Statystyki i Informatyki Medycznej. Warsztaty poprowadzili dr Robert Milewski oraz dr Anna Justyna Milewska.

Spotkanie Polskiego Towarzystwa Immunologii Doświadczalnej i Klinicznej Oddziału Białostockiego.

Wykład pt.: „Wpływ komórek podścieliska szpiku na rozwój nowotworu. Badania własne nad szpiczakiem mnogim” wygłosił dr n. med. Łukasz Bołkun z Kliniki Hematologii UMB.

29. UMB został właścicielem zabytkowego budynku przy ul. Mickiewicza 2a. Do niedawna był on siedzibą Policealnej Szkoły Ochrony Zdrowia nr 1 w Białymstoku, zaś w XVIII wieku pełnił funkcję Pomarańczarni Branickich.

IFMSA-Poland Oddział Białystok wzięło udział w projekcie Pink Lips zorganizowanym w ramach Europejskiego Tygodnia Profilaktyki Raka Szyjki Macicy (Collegium Universum UMB).

Prezes spółki celowej „Laboratorium Obrazowania Molekularnego i Rozwoju Technologii UMB” sp. z o.o., prof. dr hab. Adam Krętowski i dyrektor BPN-T Anna Daszuta-Zalewska podpisali umowę partnerstwa i współpracy dotyczącą prowadzenia i obsługi Laboratorium Obrazowania Molekularnego BPN-T (LOM)

Stopień doktora habilitowanego

Profesorowie Anna i Krzysztof Bielawscy odbierają tytuł Podlaskiej Marki Roku za opracowanie związku, który może być lekiem na raka. Symboliczny czek wręcza marszałek województwa Mieczysław Baszko, fot. Wojciech Oksztol/Wrota Podlasia

nauk farmaceutycznych otrzymał dr Michał Tomczyk.

30. Rektor UMB prof. dr hab. Jacek Nikliński i prorektor ds. studenckich prof. dr hab. Adrian Chabowski wręczyli dyplomy gratulacyjne Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego studentom, którzy otrzymali stypendium ministra.

LUTY

5. Zmarł prof. Andrzej Musierowicz (1929-2015), kierownik Kliniki Urologii AMB (1977-1980), konsultant w dziedzinie urologii w województwie białostockim.

10-15. Zakochaj się w Muzeum - Walentynki w Muzeum Historii Medycyny i Farmacji UMB.

12-15. XI Sympozjum Naukowo-Szkoleniowe „Nefrokardiologia”. Przewodnicząca Komitetu Naukowego prof. dr hab. n. med. Beata Naumnik, przewodniczący Komitetu Organizacyjnego dr hab. n. med. Szymon Brzóska, Białowieża.

17. Tytuł profesora nauk medycznych otrzymał dr hab. Krzysztof Wojciech Kowal.

19. Dr n. farm. Elwira Telejko ze Studium Kształcenia Podyplomowego na Wydziale

Farmaceutycznym Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku została nowym konsultantem krajowym w dziedzinie farmacji aptecznej.

Przedstawiciele UMB wzięli udział w X Łosickich Spotkaniach Edukacyjnych.

21. Licealiści z III Liceum Ogólnokształcącego w Białymstoku odwiedzili Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej w ramach akcji „Studiuj w UMB”.

23. Stopień doktora habilitowanego nauk medycznych otrzymała dr Ewa Kleszczewska.

24. Z okazji Dnia Nauki „Młoda Farmacja” przeprowadziła warsztaty w II LO i PG nr 32 w Białymstoku.

24-25. W Bielsku Podlaskim i Hajnówce odbyły się XIII Prezentacje Edukacyjno - Doradcze „Uczelnie w powiecie”, w których udział wzięli przedstawiciele UMB.

25. Stopień doktora habilitowanego nauk medycznych otrzymali: dr Ewa Koc-Zórawska, dr Beata Konarzewska, dr Tomasz Łysoń, dr Anna Moniuszko-Malinowska, dr Andrzej Sieśkiewicz, dr Napoleon Waszkiewicz.

Członkowie Młodej Farmacji wraz z Kreatywnym Diagnostą Laborato-

ryjnym i Innowacyjnym Kosmetologiem przeprowadzili warsztaty dla licealistów z Moniek w ramach cyklicznej akcji „Studiuj w UMB”.

27. Kolejna Edycja Studenckiego Kabaretu Schodki w Klubie CoNieCo.

27-28. Przedstawiciele Biura Promocji i Rekrutacji wzięli udział w XXIV Międzynarodowym Salonie Edukacyjnym Perspektywy w Warszawie.

28. Po raz piąty odbyły się obchody Światowego Dnia Chorób Rzadkich. Organizatorzy: IFMSA-Poland Oddział Białystok i Młoda Farmacja, C.H. Alfa.

VII Podlaskie Spotkania Diabetologiczne. Organizatorzy: Klinika Endokrynologii, Diabetologii i Chorób Wewnętrznych Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, Białostocki Oddział Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego, Sekcja Diabetologiczna Polskiego Towarzystwa Endokrynologicznego.

Wykład „Suplementy diety”. Organizator: IFMSA Poland Oddział Białystok.

MARZEC

2. Odbyło się spotkanie z cyklu „Pasja + wiedza + działanie = sukces”. O swojej drodze życiowej opowiadali: prof. dr hab. Milena Dąbrowska - diagnosta laboratoryjny, prof. dr hab. Jerzy Pałka - farmaceuta.

Dni Otwarte UMB to świetna okazja, by w jednym miejscu i czasie zobaczyć jak wygląda nauka na Uczelni, fot. Wojciech Więcko

3. Karol Charkiewicz w piątce laureatów Ogólnopolskiego Konkursu „Student-Wynalazca”, za wynalazek: „Wykorzystanie panelu 14 autoprzeciwciał jako klasyfikatora w nieinwazyjnej diagnostyce prenatalnej aberracji chromosomowej Zespołu Downa oparte o analizę we krwi”. Współtwórcy: dr hab. Piotr Laudański i mgr inż. Joanna Gościak.

3-8. Tydzień Dentysty w Muzeum Historii Medycyny i Farmacji UMB.

4. Klinika Okulistyki UMB przeniesiona została do nowego budynku Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego. Wydarzenie uświetnił występ słynnego śpiewaka operowego - Aleksandra Teligi.

Tytuł profesora nauk medycznych otrzymał dr hab. Robert Mróz.

5. Projekt Daphne - „Stop przemocy wobec kobiet”. Organizator: IFMSA-Poland Oddział Białystok. Przedstawiciele UMB uczestniczyli w IX Targach Edukacyjno-Zawodowych w Łapach.

7. Odbyła się II Ogólnopolska Olimpiada „Język Angielski w naukach medycznych”.

„Zapytaj farmaceutę... Nadciśnienie”. Organizator: Młoda Farmacja, Kreatywny Diagnosta Laboratoryjny, Innowacyjny Kosmetolog i Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej UMB (C.H. Alfa).

7-8. Warsztaty Naturalne Metody Rozpoznawania Płodności, WNoZ.

11. Wojewódzki Szpital Zespolony im. J. Śniadeckiego przekazał Muzeum Historii Medycyny i Farmacji endoskop półsztywny z lat 60. XX wieku. Jego pierwszym użytkownikiem był prof. Jakub Chlebowski (w przeszłości rektor Akademii Medycznej).

W Łomży odbyła się XV Giełda Pomysłów na Życie.

11-13. Uniwersytet Medyczny w Białymstoku zaprezentował się w Lizbonie na międzynarodowych targach edukacyjnych „Futuralia 2015”.

12. Wykład ekspercki prof. Attila Gyenesei pt. „Core Facility Services at Biocenter Vienna - Bioinformatics, Next Generation Sequencing”, CSF - Vienna Biocenter, Austria.

MF Day - Dzień Młodej Farmacji.

16. Stopień doktora habilitowanego nauk medycznych otrzymała dr Luiza Miłosława Kańczuga - Koda.

18. W ramach Światowego Tygodnia Mózgu odbył się „Trening Mózgu”. Organizator: Biuro Karier UMB oraz Młoda Farmacja.

Samodzielna Pracownia Techniki Mikrobiologicznych i Nanobiomedycznych UMB otrzymała dotację

na dużą infrastrukturę badawczą pn. „Zestaw do oceny aktywności nanosystemów i badania właściwości reologicznych”. W skład zestawu wchodzi Mikroskop Sił Atomowych wzbogacony o czynniki multifunkcyjny oraz uniwersalny system do rejestracji fluorescencji oraz bioluminescencji.

19. Odbyło się spotkanie z cyklu „O fotografii słów kilka...” z fotografem Bogusławem Skokiem pt. „Czas naświetlania”. Organizator: SAFF UMB (Euroregionalne Centrum Farmacji).

Przedstawiciele UMB uczestniczyli w IX Młodzieżowych Targach Edukacji i Pracy w Ostrołęce.

20. Kolejna edycja „Spotkania pod Schodkami” w klubie studenckim CoNieCo.

UMB wzięło udział w VIII Siedleckich Targach Edukacyjnych.

III Olimpiada Kosmetologiczna. Organizator: VII Liceum Ogólnokształcące w Białymstoku oraz Uniwersytet Medyczny w Białymstoku. Miejsce: Samodzielna Pracownia Kosmetologii UMB.

21. Na zaproszenie Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Stomatologii i Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim na spotkanie z cyklu „Studiuj w UMB” przybyła młodzież z III Liceum Ogólnokształcącego w Białymstoku.

24. Odbyło się spotkanie dla młodych naukowców z cyklu: „Pasja + wiedza + działanie = sukces. Przez doktorat do gwiazd”. Organizator: Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku (Euroregionalne Centrum Farmacji).

Wykład ekspercki „Epidemiology in the 21st Century” wygłosił prof. Henry Völzke z Greifswald University, Niemcy.

Na stronie internetowej UMB udostępniono wirtualną wycieczkę po Muzeum Historii Medycyny i Farmacji UMB przygotowaną społecznie przez pana Tomasza Arciszewskiego.

Prof. Elżbieta Krajewska-Kułak, prodziekan ds. studenckich, podczas Gali Przedsiębiorczości w Pałacu Prezydenckim odebrała dyplom dla Wydziału Nauk o Zdrowiu UMB jako najaktywniejszej firmy „Dnia Przedsiębiorczości 2014”.

UMB zaprezentowało się podczas spotkania „Edukacyjna giełda - jaką szkołę wybrać” w Choroszczu.

25. Stopień doktora habilitowanego nauk medycznych otrzymali: dr Mariusz Gryko, dr Iwona Obuchowska, dr Jarosław Piszcz.

26. Eksperckie wykłady wygłosili naukowcy z Heidelberg University: prof. Heike Allgayer pt. „Tumor and tissue banking-an essential basis for conducting successful translational research” oraz prof. Jochen Utikal pt. „Molecular pathogenesis and targeted therapy of skin cancer”.

27. Ogólnopolski Przegląd Kasetów Studenckich „Dzięcioł”. Wystąpili: Nomen Omen - Kraków, Pod Napięciem - Gdańsk, O TAK O - Białystok, CoNieCo - Białystok.

Przedstawiciele Biura Promocji i Rekrutacji UMB wzięli udział w VI Sokołowskich Targach Edukacji, Pracy i Kariery „Szarada”

27-29. Drużyna koszykarki UMB zajęła 2 miejsce podczas Akademickich Mistrzostw Polski Uczelni Medycznych w koszykówce mężczyzn w Lublinie.

28. Na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej i na Wydziale Nauk o Zdrowiu odbyły się spotkania edukacyjne z cyklu „Studiuj w UMB”.

KWIECIEŃ

1. Spotkanie Polskiego Towarzystwa Immunologii Doświadczalnej i Klinicznej. Wykład pt. „Selektywna ablacja komórek epitelialnych naczyń krwionośnych nowotworów przez ich receptory FSH” wygłosiła mgr Joanna Stelmaszewska, dokto-

rantka Środowiskowych Studiów Doktoranckich w Języku Angielskim pracująca w Klinice Rozrodczości i Endokrynologii Ginekologicznej UMB.

W Bazylice Archikatedralnej odbył się koncert muzyki sakralnej i muzyki współczesnej w wykonaniu Chóru Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

9. Konferencja profilaktyczna „Zachowania ryzykowne dzieci i młodzieży: Nowe środki psychoaktywne, agresja elektroniczna, ryzykowne zachowania żywieniowe”. Komitet naukowy: prof. dr hab. n. med. Elżbieta Maciorkowska - Zakład Medycyny Wieku Rozwojowego i Pielęgniarstwa Pediatricznego UMB, prof. dr hab. n. med. Elżbieta Krajewska-Kułak - Zakład Zintegrowanej Opieki Medycznej UMB, prof. dr hab. n. med. Sławomir Terlikowski - Zakład Położnictwa, Ginekologii i Opieki Położniczo-Ginekologicznej UMB. Komitet organizacyjny konferencji: W. Janowicz, dyrektor Departamentu Edukacji UM w Białymstoku, Ł. Orzechowska, zastępca dyrektora Departamentu Edukacji UM w Białymstoku, M. J. Ambrożej, dyrektor Miejskiego Ośrodka Doradztwa Metodycznego w Białymstoku.

UMB wzięło udział w XIII Prezentacjach Edukacyjno-Doradczych „Uczelnie w powiecie”, Zambrów.

Podczas II Ogólnopolskiej Olimpiady „Język Angielski w Naukach Medycznych” w Poznaniu Jakub Marciniak, student UMB, zajął II miejsce. Drugi finalista - Jakub Niewiński uplasował się na VI miejscu.

14. Odbyło się posiedzenie naukowo-szkoleniowe oddziału Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego. Wykład pt. „Choroby przenoszone przez kleszcze” wygłosił prof. dr hab. Sławomir Paniewicz, kierownik Kliniki Chorób Zakaźnych i Neuroinfekcji UMB.

Szkolenie pt. „Komunikacja oraz negocjacje w zawodach medycznych”. Współorganizator wydarzenia: IFMSA - Poland Oddział Białystok.

Zmarł prof. Jan Prokopowicz (1931-2015), kierownik Zakładu Laboratoryjnej Diagnostyki Klinicznej AMB (1971-2001), prorektor ds. nauki AMB (1975-1981), prodziekan Wydziału Lekarskiego AMB (1972-1975), Doctor Honoris Causa AMB (2002).

16. Wykład ekspercki prof. Leif Groop pt. „Can genetics be translated into the clinic?” oraz prof. Ola Hannson pt. „Genetics of skeletal muscle function” z Lund University Diabetes Centre.

17. Profesorowie Anna i Krzysztof Bielawscy zostali wyróżnieni za swoje odkrycie Podlaską Marką Roku 2014.

Odbyły się XVI Targi Szkół Wyższych w Augustowie.

18. II Ogólnopolska Konferencja Studentów Medycyny Laboratoryjnej i Młodych Diagnostów „Wschodząca Diagnostyka”. Organizator: Kreatywny Diagnosta Laboratoryjny, Euroregionalne Centrum Farmacji.

„Dzień dla Zdrowia” w Łomży. Organizator: IFMSA Poland Oddział Białystok.

Podczas II Ogólnopolskiej Olimpiady „Język Angielski w Naukach Medycznych” w Poznaniu Jakub Marciniak, student UMB, zajął II miejsce. Drugi finalista - Jakub Niewiński uplasował się na VI miejscu.

19. W Bazylice Archikatedralnej odbył się koncert muzyki sakralnej i muzyki współczesnej w wykonaniu Chóru Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

23. Doktorant UMB Karol Charkiewicz podczas 43 Międzynarodowej Wystawy Wynalazków w Genewie zdobył złoty medal ze specjalnym wyróżnieniem jury w kategorii medycznej oraz srebrny medal Chorwackiego Stowarzyszenia Innowatorów za pracę naukową pt. „The application of the panel of 14 autoantibodies as a classifier in a non-invasive diagnosis of Down syndrome based on the blood analysis”, która powstała pod kierownictwem dr hab. Piotra Laudańskiego w Klinice Perinatologii.

23-26. Podczas konkursu Slovakia Cantat 2015 w Bratysławie, Chór UMB zdobył 3 nagrody: w kategorii Musica Sacra a capella - złoty dyplom

oraz pierwsze miejsce, w kategorii Contemporary Music złoty dyplom oraz pierwsze miejsce. Nagrodę specjalną dla najlepszego dyrygenta otrzymała dr Anna Moniuszko.

X Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Szkoleniowa „Życiodajna śmierć - Pamięci Elizabeth Kübler-Ross” oraz VII Podlaska Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Szkoleniowa „15 lat Zakładu Zintegrowanej Opieki Medycznej”. Organizator: Centrum Dydaktyczno-Naukowe Wydziału Nauk o Zdrowiu. Główny organizator: Zakład Zintegrowanej Opieki Medycznej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

24-25. 79. Pielgrzymka Akademicka na Jasną Górę 2015.

24-26. LXIV Konferencja Komisji Wyższego Szkolnictwa Medycznego Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej. Organizator: Samorząd Studentów UMB.

25. Konferencja Naukowo-Szkoleniowa „Farmakoterapia kobiet w ciąży i elementy farmakoekonomiki”. Euroregionalne Centrum Farmacji.

Konkurs Umiejętności Kliniknych. Organizator: Młoda Farmacja. „Zdrowie pod Kontrolą”. IFMSA-Poland Oddział Białystok.

29. Wystawa prac artysty Gienadija Picko w Sali Multimedialnej Biblioteki Głównej UMB.

MAJ

3. Prof. dr hab. Maria H. Borawska została powołana w skład Zespołu ds. Suplementów Diety działającego w ramach Rady Sanitarno-Epidemiologicznej w Warszawie.

5. Ruszyła rekrutacja na studia w Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku.

7. Majowa edycja Kabaretu „Schodki”.

7-9. IX Międzynarodowa Konferencja „Jak uniknąć zdarzeń niepożądanych w wideochirurgii układu pokarmowego? 10 lat chirurgii bariatrycznej w Białymstoku”. Organizator: I Klinika Chirurgii Ogólnej i Endokrynologicznej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, przewodniczący komitetu organizacyjnego: prof. dr hab. Jacek Dadan.

Medykalnia UMB.

8. Piknik Społeczności Akademickiej „65 lat UMB”.

8-10. W czasie Akademickich Mistrzostw Polski w Trójboju Siłowym Klasycznym w Katowicach w kategorii do 59 kg student UMB Mariusz Natusiewicz wywalczył brąz w klasyfikacji ogólnej.

Konferencja „Morphokinetics as a new source of information in reproductive medicine” w Krakowie. Współorganizator: UMB.

11-13. Delegacja UMB w składzie: rektor prof. Jacek Nikliński, prorektor ds. nauki i współpracy międzynarodowej prof. Adam Krętowski, dziekan Wydziału Lekarskiego prof. Irina Kowalska, prodziekan Wydziału Farmacji prof. Jerzy Pałka oraz prof. Sławomir Wołczyński, złożyła wizytę na Uniwersytecie w Turku. Podpisano umowę o wzajemnej współpracy między uniwersytetami.

12. Koncert charytatywny dla podopiecznych Stowarzyszenia na rzecz Rehabilitacji Psychiatrycznej połączony z Uroczystą Galą Rozdania Nagród w konkursach na Asystenta Roku 2014/2015 oraz Najsympatyczniejszego Studenta Roku 2014/2015. Asystentem roku została dr Marzena Wojewódzka-Żeleznikowicz z Zakładu Medycyny Ratunkowej i Katastrof. II miejsce zajęła dr Michalina Krzyżak z Zakładu Zdrowia Publicznego, a III miejsce mgr Katarzyna Kaniewska z Kliniki Rehabilitacji. Najsympatyczniejszy student Wydziału Nauk o Zdrowiu - Natalia Wasilewska, studentka ratownictwa medycznego, II miejsce - Mateusz Lech, student ratownictwa medycznego, III miejsce

- Sandra Tworkowska z położnictwa. Załoga z UMB w składzie: Iza Zieniewska, Artur Keller, Michał Wiński wywalczyła II miejsce w Regatach w Wilkasach o puchar Rektora Śląskiego Uniwersytetu Medycznego.

14-16. 10th Białystok International Medical Congress for Young Scientists. Organizator: STN UMB, miejsce - WNoZ UMB.

15. W Konkursie Scalpellum aureum (Złoty Skalpel) organizowanym przez Katedrę Anatomii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie zwyciężyła drużyna z UMB w składzie: Julia Berć, Julia Nowowiejska, Paulina Woźniewska.

16. Noc Muzeów na UMB pod hasłem „Świat sztuki, medycyny i farmacji”.

18. Wykład ekspercki: „Advantages of sequencing based molecular diagnostics in solid tumors and its implications on treatment of (late stage) lung cancer” wygłosił dr Lukas Heukamp, dyrektor medyczny NEO New Oncology AG, Niemcy.

19-30. XIII Podlaski Festiwal Nauki i Sztuki. Współorganizator: UMB.

20. Ponad 3 000 osób odwiedziło UMB podczas Dnia Otwartego Uczelni.

21. Spotkanie informacyjne pt. „Nowości w obszarze Zdrowie Horyzont 2020”.

Film pt. „I Ty możesz być pielęgniarzką” studentów Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku zdobył I miejsce w III Ogólnopolskim Konkursie Filmowym na Najlepszy Film Promujący Zawód Pielęgniarki w Polsce. Twórcy filmu: Joanna Pruszyńska, Karolina Piekarska, Karolina Kowalska, studentki kierunku Pielęgniarstwo Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku. Film przygotowali pod kierunkiem dr n. med. Beaty Olejnik i dr n. med. Iwony Jarockiej. Film nakręcił i zmontował

W 2015 r. rozpoczęły się przeprowadzki klinik do nowej części szpitala USK. Na zdjęciu prof. Bogusław Kędra uroczystie otwiera nową siedzibę II Kliniki Chirurgii Ogólnej i Gastroenterologii, fot Tomasz Dawidziuk

Michał Rutkowski - student kierunku farmacja oraz członek SAFF UMB.

22. Wykład ekspercki: „Recent advances in genomic medicine and prospects for tomorrow” wygłosił Dariusz Galkowski M.D. z Dept. of Pathology and Laboratory Medicine Rutgers - Robert Wood Johnson Medical School New Brunswick, New Jersey.

22-23. Majowy Turniej Sportowy Społeczności Akademickiej UMB.

24. Dzień Akademicki UMB, Rynek Kościuszki.

22-24. W Białowieży odbyło się spotkanie Absolwentów Wydziału Lekarskiego AMB, rocznik 1985.

25. Zmarła lek. Krystyna Sztuczko-Furman, pracownik Zakładu Mikrobiologii (1956-1958), II Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych AMB (1958-1964).

26. Wykład „Czego neurolog oczekuje od farmaceuty” wygłosił dr hab. Jan Kochanowicz, kierownik Zakładu Neurologii Inwazyjnej. Organizator: Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne Oddział Białystok.

27. Wystawa zbiorowa twórców Towarzystwa Plastyków Polskich przy Związku Polaków

na Białorusi. Sala Multimedialna Biblioteki Głównej UMB.

28. Dr hab. Andrzej Mogielnicki i dr Justyna Moskwa znaleźli się w programie „Top 500 Innovators”.

Na Wydziale Nauk o Zdrowiu odbyły się Warsztaty Kardiologiczne. Organizator: SKN przy Klinice Kardiologii Inwazyjnej USK.

Uniwersytet Zdrowego Seniora zorganizowany przez Wydział Nauk o Zdrowiu UMB został włączony do Ogólnopolskiej Sieci Uniwersytetów Trzeciego Wieku „Aktywny Senior”, powołanej przez Fundację Humanitas w Sosnowcu, pod patronatem Rzecznika Praw Obywatelskich. Uroczyste wręczenie certyfikatów udziału w Sieci „Aktywny Senior” odbyło się w auli Wyższej Szkoły Humanitas podczas gali inauguracyjnej V edycji projektu „Seniorallia”, organizowanego przez Fundację Humanitas i Wyższą Szkołę Humanitas w Sosnowcu.

Stopień doktora habilitowanego nauk farmaceutycznych otrzymała dr Renata Markiewicz-Żukowska.

29. Powołanie Zakładu Alergologii i Immunologii Doświadczalnej oraz Zakładu Medycyny Populacyjnej i Prewencji Chorób Cywilizacyjnych na Wydziale Lekarskim z Oddziałem Stomatologii i Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim UMB.

30. Chór Kameralny MediCoro pod dyrekcją prof. Bożenry Sawickiej zdobył Złotą Longę na Ogól-

nopolskim Konkursie Chóralnym Muzyki Dawnej im. Grzegorza Gerwazego Gorczyckiego „Ars Longa” w Poznaniu.

Studentka Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku Izabela Kłowska zajęła 2 miejsce w klasyfikacji uczelni medycznych w Akademickich Mistrzostwach Polski w Kolarstwie Górskim w Jeleniej Górze.

31. II Pałacowa gra edukacyjna z okazji urodzin Izabeli Branickiej. Organizator: Muzeum Historii Medycyny i Farmacji UMB, Biuro Promocji i Rekrutacji UMB, Szkoła Podstawowa nr 47 im. J. K. Branickiego w Białymstoku.

CZERWIEC

1. Dr n. med. Katarzyna Niemirowicz została laureatką konkursu SONATA 8 organizowanego przez Narodowe Centrum Nauki w Krakowie.

4-7. Międzynarodowa konferencja „Analytical methods to study oxidative damage, antioxidants and drugs”. Organizator: Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej, Zakład Chemii Nieorganicznej i Analitycznej UMB. Miejsce: Euroregionalne Centrum Farmacji.

9. Rozdanie dyplomów absolwentom Uniwersytetów Zdrowego Przedszkolaka i Zdrowego Seniora.

Wykłady eksperckie wygłosili: prof. William MacNee z University of Edin-

burgh, Wielka Brytania pt.: „COPD: a disease of accelerated aging” oraz dr Paweł Lisowski z Max-Delbrück-Center for Molecular Medicine Berlin, Niemcy pt.: „Disease modeling, genome editing, stem cells engineering now and then”.

Spotkanie z prof. Andrzejem Danysem, Mea vita - losy lekarza, powstańca, humanisty. Organizator: Muzeum Historii Medycyny i Farmacji UMB. Współorganizatorzy: Polskie Towarzystwo Farmakologiczne Oddział Białystok, Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne Oddział Białystok, Muzeum Wojska w Białymstoku, Okręgowa Izba Lekarska w Białymstoku. Aula Magna UMB.

11. Tytuł profesora nauk medycznych otrzymała dr hab. Małgorzata Mrugacz.

15. Ruszyła rekrutacja elektroniczna na studia doktoranckie UMB.

16. Wykład pt.: „Profilaktyka przed podróżą” wygłosiła dr n. med. Henryka Mięgoć z Kliniki Chorób Zakaźnych i Hepatologii UMB.

19. Wskaźnik Impact Factor czasopisma „Advances in Medical Sciences” za rok 2014 wyniósł 1.105.

20-21. I Międzynarodowy Kongres Kosmetologiczny, Euroregionalne Centrum Farmacji, Białystok. Przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego: dr hab. Agnieszka Markowska, Zakład Chemii Organicznej UMB.

21. Opis obyczajów za czasów Izabeli Branickiej. Organizatorzy: Centrum im. Ludwika Zamenhafa oraz Muzeum Historii Medycyny i Farmacji UMB.

Na Wydziale Farmaceutycznym UMB odbyły się Ogólnopolskie Mistrzostwa Makijażu Fantazyjnego „Boginie życia i śmierci”.

22. Wykład ekspercki „Bridging the gap between stem cell biology and purinergic signaling in neural stem and tumor cell

biology” wygłosił prof. Henning Ulrich University São Paulo, Brazylia.

Stopień doktora habilitowanego nauk medycznych otrzymał dr Marek Baltaziak.

Stopień doktora habilitowanego nauk o zdrowiu otrzymała dr Bożena Okurowska - Zawada.

24. Mgr Joanna Teul tegoroczną laureatką programu START 2015 Fundacji na rzecz Nauki Polskiej.

Stopień doktora habilitowanego nauk medycznych otrzymał dr Zbigniew Kamocki.

25. Wykład ekspercki „The novel view on origin and hierarchy of adult stem cell compartment. The role of epigenetic mechanisms in keeping stem cells quiescent” wygłosił prof. dr hab. Mariusz Ratajczak, University of Louisville, USA.

30. Wykłady eksperckie wygłosili: prof. Jacek Kubiak z Rennes University, Francja pt.: „Regulation of embryonic mitosis: from frog embryo to prostate cancer” oraz prof. Xiangdong Li z Beijing University of Agriculture, Chiny pt.: „Estrogen promotes Leydig cell engulfment by macrophages in male infertility”.

LIPIEC

4. Zmarł dr Jan Rafał Olbromski (1928-2015), dyrektor Biblioteki AMB (1967-1982), pracownik Katedry i Zakładu Patologii Ogólnej i Doświadczalnej AMB.

12. II Festiwal Zdrowia i Urody „Uzdrowisko” w Supraślu. Współorganizatorzy: UMB, Muzeum Historii Medycyny i Farmacji UMB.

1.07-30.08.

Wakacje w Muzeum Historii Medycyny i Farmacji UMB.

SIERPIEŃ

3-28. Szkoła Letnia - kurs przygotowawczy do Matury 2016.

11. Ruszyła rekrutacja na studia niestacjonarne i II stopnia UMB.

21. Zmarł prof. Jerzy Tadeusz Hofman (1938-2015), kierownik Zakładu Alergologii Dziecięcej AMB (1990-2008).

25. „Poznaj tajniki dawnej medycyny i farmacji” - nowa oferta edukacyjna na rok szkolny 2015/2016, Muzeum Historii Medycyny i Farmacji UMB.

WRZESIEŃ

9-12. X Konferencja „Technologie Eksploracji i Reprezentacji Wiedzy”, Hołny Mejera. Organizatorzy: Zakład Statystyki i Informatyki Medycznej UMB, Polskie Towarzystwo Informatyczne, Wydział Informatyki Politechniki Białostockiej, Katedra Logiki, Informatyki i Filozofii Nauki Uniwersytetu w Białymstoku.

9-14. IV edycja Letniego Obozu IFMSA-Poland uczelni medycznych.

14-15. Biuro Promocji i Rekrutacji wzięło udział w Salonie Maturzystów w Białymstoku.

14. Maria Wasiak, minister infrastruktury i transportu, odwiedziła UMB.

15. Wykład ekspercki, „Heparan Sulfate Fragments and Glycomimetic Clusters for Therapeutic Applications” wygłosiła prof. Olga Zubkova, Victoria University of Wellington, Nowa Zelandia.

Odbyła się akcja: UMB Help Desk - co, jak gdzie? Zapytaj Studenta UMB.

16. Biuro Promocji i Rekrutacji wzięło udział w Salonie Maturzystów, Olsztyn.

17-19. V Zjazd Polskiego Towarzystwa Badań nad Otyłością „Czy otyłość ma płęć”? Organizator: Polskie Towarzystwo

stwu Badań nad Otyłością, Białystok Hotel Gołębiowski.

21-25. III Tydzień profi-laktyki nowotworów głowy i szyi.

22. Dr hab. Anna Moniuszko-Malinowska tegoroczną laureatką w X edycji konkursu MNiSW o stypendia dla wybitnych młodych naukowców.

Biuro Promocji i Rekrutacji wzięło udział w kieleckim Salonie Maturzystów.

23. Stopień doktora habilitowanego nauk medycznych otrzymał dr Piotr Zabielski.

25. Dr hab. Michał Tomczyk, kierownik Zakładu Farmakognozji UMB został uhonorowany przez Naczelną Radę Aptekarską medalem im. prof. Bronisława Koskowskiego.

26. Europejskie Dni Dziedzictwa 2015 „Utraczone - Dziedzictwo” w Muzeum Historii Medycyny i Farmacji UMB.

30. Zakończyła się rekrutacja na I rok studiów, ogółem przyjęto 1411 os.

Wydział Lekarski z Oddziałem Stomatologii i Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim:

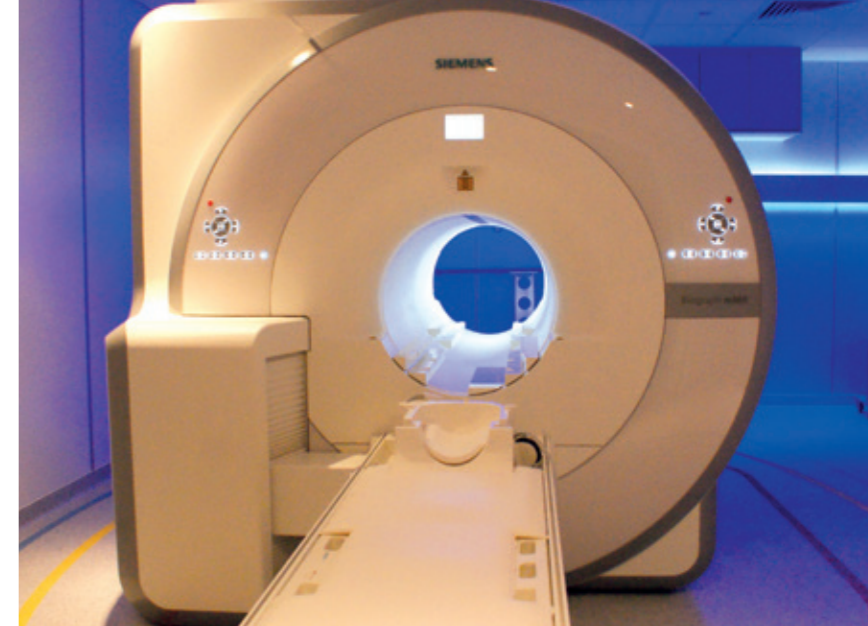
- Lekarski 166 (stacjonarne) i 40 (niestacjonarne)
- Lekarski z wykładowym jęz. angielskim - 63 (stacjonarne)
- Lekarsko-Dentystyczny - 73 (stacjonarne) i 14 (niestacjonarne)
- Techniki Dentystyczne I stopnia 23 (stacjonarne)

Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej:

- Farmacja 104 (stacjonarne) i 17 (niestacjonarne)
- Analityka Medyczna 106 (stacjonarne)
- Kosmetologia I stopnia 89 (stacjonarne) oraz II stopnia 34 (stacjonarne)

Wydział Nauk o Zdrowiu:

- Dietetyka I stopnia 52 (stacjonarne)

Jeden z dwóch w Polsce skanerów PET/MRI do bardzo dokładnej diagnostyki. Ma służyć do wykrywania zmian nowotworowych, fot. Wojciech Więcok

ne) i II stopnia 15 (stacjonarne)

- Elektroradiologia I stopnia 33 (stacjonarne) oraz II stopnia 26 (stacjonarne) i 13 (niestacjonarne)
- Fizjoterapia I stopnia 88 (stacjonarne) oraz II stopnia 60 (stacjonarne) i 15 (niestacjonarne)
- Logopedia z Fonoaudiologią I stopnia 34 (stacjonarne) oraz II stopnia 17 (stacjonarne)
- Pielęgniarstwo I stopnia 84 (stacjonarne) oraz II stopnia 72 (stacjonarne)
- Położnictwo I stopnia 32 (stacjonarne) i II stopnia 17 (stacjonarne)
- Ratownictwo Medyczne I stopnia 51 (stacjonarne)
- Zdrowie Publiczne I stopnia 39 (stacjonarne) oraz II stopnia 20 (stacjonarne) i 14 (niestacjonarne).

PAŹDZIERNIK

Powołano Studenckie Koło Naukowe Położnych przy Klinice Neonatologii i Intensywnej Terapii Noworodka UMB.

5. W Szpitalu Psychiatrycznym im. Stanisława Deresza w Choroszczy odbyły się uroczystości związane z obchodami 85. rocznicy powstania placówki.

7-10. V zjazd Stowarzyszenia Absolwentów i Przyjaciół UMB/AMB w Ameryce Północnej w Białymstoku.

8-10. Odbyło się posiedzenie Konferencji

Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych, którego organizatorem był Uniwersytet Medyczny w Białymstoku.

8. Wykłady ekspertów z Auria Biobank, Uniwersytetu w Turku dr Heli Salminen-Mankonen pt. „Auria Biobank - Roadmap to better public and personalized health” oraz prof. Olli Carpen pt. „Innovative future of biobanking in Finland”. Collegium Pathologicum UMB.

9. Centralna Inauguracja Roku Akademickiego 2015/2016 Uczelni Medycznych oraz Jubileusz 65-Lecia UMB. Miejsce: Opera i Filharmonia Podlaska, Europejskie Centrum Sztuki.

Złoty Medal za Długoletnia Służbę otrzymała prof. Janina Piotrowska-Jastrzębska, emerytowana kierownik Kliniki Pediatrii i Zaburzeń Rozwoju Dzieci i Młodzieży.

Nagrodę Ministra Zdrowia otrzymali: prof. Lech Chyczewski, prof. Adam Krętowski, dr hab. Barbara Polityńska-Lewko, prof. Elżbieta Krajewska - Kułak, dr Hanna Rolke i dr Barbara Jankowska, prof. Marek Wojtulewicz.

Nagrodę Senatu UMB za zasługi dla uczelni otrzymali: prof. Marek Konarzewski, Jan Kołodziejewski, Lech Pilecki.

9-11. VII Konferencja „Aktualności w kardiologii interwencyjnej”, Białowieża. Organizatorzy: Klinika Kardiologii Inwazyjnej UMB, Uniwersytecki Szpital Kliniczny w Białymstoku.

11-18. Zajęcia edukacyjne pt.: „Tajniki dawnej medycyny” w Muzeum Historii Medycyny i Farmacji UMB w ramach obchodów Tygodnia Dziecka w Białymstoku.

13-18. Tydzień Lekarza w Muzeum Historii Medycyny i Farmacji UMB.

13. Ruszyła III edycja projektu Uniwersytet Zdrowego Seniora.

14. Stopień doktora habilitowanego nauk medycznych otrzymał dr Marcin Kozuch.

16. Uroczyste wręczenie dyplomów absolwentom Wydziału Lekarskiego UMB. Dyplomy odebrało 184 lekarzy i 75 lekarzy dentyków.

Pirackie otrzęsiny w Herkulesach Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

21. Akademicka debata z kandydatami do Sejmu. Organizatorzy: Politechnika Białostocka, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku, Uniwersytet w Białymstoku oraz białostocki oddział „Gazety Wyborczej”.

22. Prof. Oliver Distler wygłosił wykład pt. „Animal models of fibrosis and vascular injury” (University of Zurich, Szwajcaria) podczas uroczystości otwarcia Zakładu Alergologii i Immunologii Doświadczalnej UMB.

Młodzi naukowcy z UMB: dr Andrzej Eljasiewicz i Kamil Grubczak zostali nominowani w konkursie białostockiej „Gazety Wyborczej” - Przystanek Młodzi.

26. Jesienna Wampiriada, Wydział Nauk o Zdrowiu UMB.

23. Koncert Grzegorza Hyżego w ramach akcji „Studiuj w Białymstoku”, Rynek Kościuszki w Białymstoku.

Symposium z okazji otwarcia

białostockiego ośrodka obrazowania molekularnego pn.: „Medycyna nuklearna jako kluczowy element klinicznej medycyny molekularnej”, Aula Magna UMB. Organizator: Zakład Medycyny Nuklearnej oraz Laboratorium Obrazowania Molekularnego i Rozwoju Technologii UMB.

30. Uroczysta immatrykulacja studentów I roku kierunku lekarskiego, lekarsko-dentystycznego i technik dentystycznych, Aula Magna UMB.

LISTOPAD

Rektor UMB prof. Jacek Nikliński podpisał porozumienie o współpracy ze Szpitalem Pulmonologicznym w Szanghaju (Chiny).

4. Wykłady eksperckie wygłosili naukowcy z Heidelberg University: prof. Heike Allgayer pt. „Latest news from genome and smallRNA research---Highlights of AACR” oraz prof. Jochen Utikal pt. „Cancer Immunotherapy”. Organizator: Zakład Patomorfologii Lekarskiej.

5. Wykład „Czy ból w jamie ustnej zawsze ma związek z zębem?” wygłosiła dr n. med. Dorota Dziemiańczyk-Pakieła z Kliniki Chirurgii Szczękowo-Twarzowej i Plastycznej UMB, Euroregionalnego Centrum Farmacji, Organizator: Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne Oddział w Białymstoku.

Otwarcie wystawy prac Valerego Stratowicza w Bibliotece UMB.

8. Zmarł prof. Stanisław Pużyński, pracownik Kliniki Psychiatrii AMB (1961-1970).

13-14. III Podlaska Konferencja Psychoterapeutyczna. Organizatorzy: Klinika Psychiatrii UMB, Oddział Podlaski PTP, Wydział Nauk o Zdrowiu UMB.

14. Początek projektu profilaktyczno-edukacyjnego „Zdrowie pod kontrolą”, Atrium Bia-

ła. Organizator: IFMSA-Poland Oddział Białostok.

Po raz kolejny odbyły się spotkania z młodzieżą licealną na terenie Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku w ramach akcji „Studiuj w UMB”.

15. „Zapytaj Farmaceutę... Cu-krzyca”, Atrium Biała. Organizator: Młoda Farmacja.

15.11-15.12.

Świąteczna akcja charytatywna Centrum Wolontariatu Wydziału Nauk o Zdrowiu na rzecz podopiecznych Stowarzyszenia Przyjaciół Dzieci i Młodzieży „Odrobina Radości” przy Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej im. Dr Ireny Białówny w Białymstoku.

16-17. Światowy dzień wcześniaka. Organizator Studenckie Koło Naukowe Położnych działające przy Klinice Neonatologii i Intensywnej Terapii Noworodka UMB.

16-18. VI Turniej Sportowy Społeczności Akademickiej.

18. Europejski Dzień Dziedzictwa Akademickiego. Hasłem przewodnim było „Światło, które rozchodzi się z uniwersytetów jako centrów nauki, kultury i sztuki”. Organizator: Muzeum Historii Medycyny i Farmacji UMB, Biuro Promocji i Rekrutacji UMB.

19. Otwarcie Centrum Badań Innowacyjnych. Seminarium podsumowujące rzeczową realizację projektu pn. „Ośrodek do analiz zagrożeń cywilizacyjnych lub środowiskowych i sposobów przeciwdziałania”. Organizator: Centrum Badań Innowacyjnych UMB.

21. Ogólnopolskie Sympozjum Naukowe „Problemy Współczesnej Antybiotykoterapii”. Organizator: Młoda Farmacja.

Młodzież licealna odwiedziła Uniwersytet Medyczny w Białymstoku w ramach akcji „Studiuj w UMB”.

24. Sympozjum z cyklu ZDROWIE JAKO DAR I ZADANIE pt. „Rytmy i cykle, a zdrowie”. Organizator: Katedra Biostruktury UMB, Duszpasterstwo Prawosławnego Środowiska Akademickiego i Instytut Ekumeniczny KUL. Miejsce: Aula Magna UMB.

25. Stopień doktora habilitowanego nauk medycznych otrzymały: dr Joanna Bagińska, dr Róża Czabak-Garbacz.

26. Uroczystość wręczenia dyplomów absolwentom Wydziału Nauk o Zdrowiu UMB połączone z uroczystością czepkowania studentów drugiego roku studiów pierwszego stopnia Pielęgniarstwa i Położnictwa UMB.

27. Muzeum Historii Medycyny i Farmacji UMB było gościem w programie „Made in Podlaskie” - w TVP Białostok.

Odbyła się uroczystość wręczenia dyplomów absolwentom Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej UMB, Euroregionalne Centrum Farmacji.

30. Promocja podręcznika pt. „Pacjent odmienny kulturowo” pod red. prof. dr hab. Elżbiety Krajewskiej-Kułak, dr Andrzeja Guzowskiego, mgr teologii Grzegorza Bejdy i dr Agnieszki Lankau. Projekt był realizowany przy wsparciu finansowym Miasta Białegostoku oraz rektora Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

GRUDZIEŃ

1. Ruszyła akcja „Nie bądź łoś” organizowana przez członków studenckiego wolontariatu Wydziału Nauk o Zdrowiu UMB.

3. Wykład „Nowe związki psychoaktywne dopalacze - wilk w owczej skórze” wygłosiła prof. dr hab. n. farm. Jolanta Zawilska, kierownik Zakładu Farmakodynamiki Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Organizator: Wydział

Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej, Oddział Białostocki Polskiego Towarzystwa Farmakologicznego, Oddział Białostocki Polskiego Towarzystwa Fizjologicznego.

5. Konferencja „Dopalacze - problem społeczny, medyczny i prawny” zorganizowana w nawiązaniu do Forum Naukowego „Prawne i medyczne aspekty zdrowia człowieka”, jako trzecia z planowanego cyklu konferencji i sympozjów naukowych w ramach międzynarodowej sieci naukowej „Polska sieć badawcza - badania naukowe i prace rozwojowe na rzecz rozwiązywania prawnych i medycznych problemów zdrowia człowieka”. Sieć tworzą: Uniwersytet w Cambridge, Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach.

„Żubroffka 2015” w Muzeum Historii Medycyny i Farmacji UMB. Pokaz serii filmów: Balkan Blues. Organizator: Białostocki Ośrodek Kultury - DKF „GAG”, współorganizator: Muzeum Historii Medycyny i Farmacji UMB.

6. Mikołajki w Muzeum Historii Medycyny i Farmacji UMB.

7. Kiermasz ciast połączony z loterią fantową w ramach akcji „Miś pod szpitalną choinkę” oraz „Miś pod choinkę UMB”, Collegium Universum i Collegium Pathologicum UMB.

10. Uroczyste wręczenie dyplomów, nagród naukowych i dydaktycznych rektora Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

11. Koncert charytatywny pt. „Miś Pod Choinkę”, Aula Magna UMB. Organizator: IFMSA-Poland Oddział Białostok, Samorząd Studentów oraz społeczność studentów Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

15. Zmarł lek. rad. Jerzy Kubala, pracownik Zakładu Radiologii AMB (1963-1971).

16. Stopień doktora habilitowanego nauk medycznych otrzymała dr Katarzyna Taranta-Janusz.

17-20. I Międzynarodowe Igrzyska Medyczne Białostok 2015. Organizator: Białostocki Klub Sportowy Podlasie4G w Białymstoku, Ellada Sport w Pińsku oraz Organizacja Środowiskowa Akademickiego Związku Sportowego Województwa Podlaskiego w Białymstoku.

17. Spotkanie opłatkowe środowiska akademickiego z udziałem Jego Ekscelencji Księdza Arcybiskupa prof. Edwarda Ozorowskiego. Spotkanie uświetnił koncert Chóru Politechniki Białostockiej wraz z Orkiestrą Kameralną pod dyrekcją Wioletty Miłkowskiej. Organizator: Duszpasterstwo Akademickie.

18. Uroczyste Posiedzenie Senatu UMB.

Nadanie tytułu Doktora Honoris Causa prof. dr hab. Jerzemu Sarosiekowi.

Wręczenie dyplomów doktora habilitowanego oraz promocje doktorów nauk.

28. Ministerstwo Zdrowia ogłosiło listę studentów nagrodzonych stypendium ministra zdrowia za wybitne osiągnięcia. Spośród 166 złożonych wniosków ministerstwo przyznało 50 stypendiów, w tym również studentom Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku: kierunku lekarskiego: Łukaszowi Szczerbińskiemu (stypendysta również z poprzednich lat akademickich), farmacji: Mateuszowi Maciejczykowi, elektroradiologii: Magdalenie Czerzyńskiej (stypendystka z poprzednich lat akademickich). Gratulujemy! ■

OPRACOWANIE:

MGR MARTA PISZCZATOWSKA
DR MAGDALENA GRASSMANN
MGR KATARZYNA SZAREJKO
MGR HANNA SAROSIEK

